

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Leányvár Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	43
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	47
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	51
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	54
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	55
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	56
1. A HEP IT részletei	56
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	56
A beavatkozások megvalósítói	57
Jövőképünk.....	58
Az intézkedési területek részletes kifejtése	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
3. Megvalósítás	59
A megvalósítás előkészítése	59
A megvalósítás folyamata	59
Monitoring és visszacsatolás.....	61
Nyilvánosság.....	61
Érvényesülés, módosítás.....	63
4. Elfogadás módja és dátuma	64

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Leányvár Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Leányvár a Pilis, a Gerecse és a Budai-hegység által közrezárt Dorogi-medencében fekszik a Gerecse keleti nyúlványain, festői környezetben. A település területe 725 ha, keresztezi a 10-es számú főút, a Budapest-Esztergom vasútvonal pedig érinti a falut. A községben óvoda, általános iskola, könyvtár, orvosi rendelő, posta és vasútállomás is működik.

A mai Leányvár és környéke már a Római Birodalom idején is lakott hely volt. Első írásos említése 1270-ből való, Wolmoth alakban. Valmot falu javarészt az esztergomi johannita ispotály birtokában volt az 1321-es, 1327-es, 1334-es írásos adatok alapján. Valmot a mai Leányvár területén feküdt, a határában emelkedő hegy gerincén, ahol az Ulmod-nak (Valmot) nevezett vár és egy apácakolostor állt. A vár romjai még a 19. század eleji térképeken is fel voltak tüntetve. A település mai nevének eredetét (Leányvár) is az egykori apácakolostorral hozzák kapcsolatba.

A falu a török időkben elpusztult és csak a 18. században, eredeti helyétől kissé távolabb épült fel újra. Ekkor a terület és a falu is a Sándor család birtokába került, aki német telepesekkel népesítette újra. Lakosainak száma ekkor 198 volt.

1945 után a falu német lakosságának több mint a felét kitelepítették, a megmaradt német lakossága nagy gonddal ápolja nemzeti hagyományait.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Leányvár lakónépességének száma, vagyis a lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint a településen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma a 2012-es évről, 2013-as évre történt visszaesést leszámítva, a korábbi évekhez hasonló, folyamatosan növekvő tendenciát mutat. Az említett csökkenés háttérében áll, hogy az elmúlt 5 év tekintetében, egyedül 2013-ban haladta meg az elvándorlók száma a bevándorlók számát, továbbá ebben az évben volt a legnagyobb eltérés az élve születések és a halálozások száma között, utóbbi javára.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	1801	bázis év
2013	1776	98,6%
2014	1782	100,3%
2015	1799	101,0%
2016	1824	101,4%
2017	1851	101,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

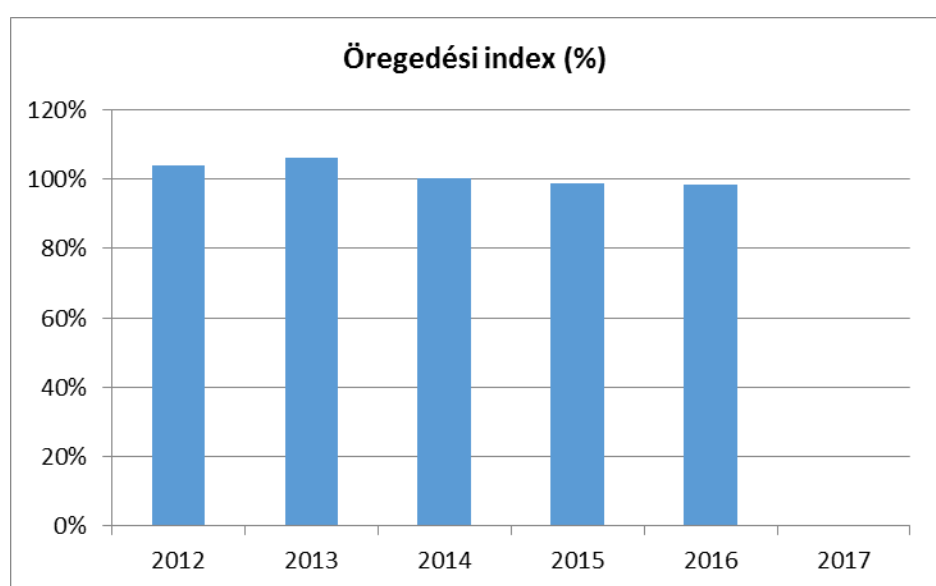

Leányvár lakónépességének száma 2017 év végén összesen 1851 fő volt, ami a 2012 év végén regisztrált számadathoz képest pontosan 50 fővel több. 2016-ban mért adatok alapján legnépesebb korosztályunk a 18-59 éves korosztály, a teljes lakónépességünk közel 60 százalékát képezi. A 18-59 éves korosztályt létszám szerint a 14 év alatti korosztály követi (16 %), a harmadik legnépesebb korosztályunkat pedig a 65 év felettek, közel azonos létszámban a 14 év alattiakkal, ugyanakkor mégis minimális többségben, így településünkre a fiatalos a népességszerkezet jellemző már a 2015-ös évtől, ahogy azt a következő tábla is szemlélteti.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	285	274	104,01%
2013	289	272	106,25%
2014	293	292	100,34%
2015	299	303	98,68%
2016	299	304	98,36%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

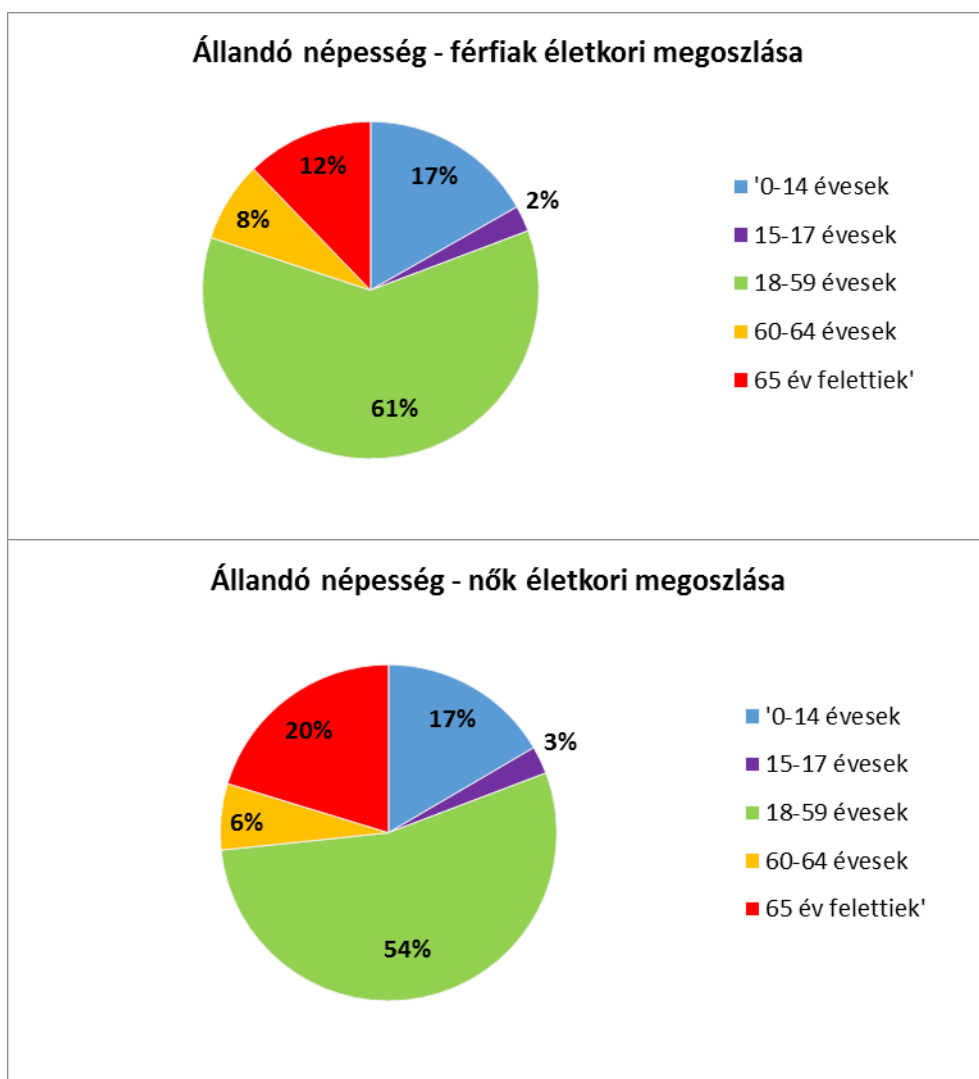

Szintén 2016-ban mért adatok alapján Leányvár állandó lakónépességének nemek szerinti megoszlása közel azonos, a nők azonban egy hajszálnyival többségben vannak. Ugyanakkor korcsoportonként vizsgálva a nemek aránya nem minden esetben a női többséget mutatja. A 18-59 éves, valamint a 60-64 éves korosztályt tekintve a férfiak 1-2 százalékkal ugyan, de arányában nagyobb részét képezik az állandó helyi lakosságnak. A település 65 év feletti lakónépességét vizsgálva a férfiak száma azonban már jóval nagyobb arányban, több mint 10 százalékkal kevesebb az ellenkező neműekéhez képest. A korcsoportonként vizsgált népességszám nemek szerinti összetételében meglévő szám szerinti különbségek oka feltehetően a nemek közötti korcsoportonkénti halandósági különbségek, továbbá a születéskor várható élettartam nemenkénti eltérése. A férfiak 65 év feletti korban bekövetkező nőkhöz viszonyított nagymértékű többlethalálózása rendkívül kedvezőtlen társadalmi hatásokkal is párosul, hiszen a 65 év feletti nők esetében jelentős számban vannak jelen a megözvegyült, egyedül élő, elmagányosodással veszélyeztetettek a falunkban.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	882	942	1 824	48,36%	51,64%
0-2 évesek					
0-14 éves	148	156	304	8,11%	8,55%
15-17 éves	22	25	47	1,21%	1,37%
18-59 éves	536	510	1 046	29,39%	27,96%
60-64 éves	68	60	128	3,73%	3,29%
65 év feletti	108	191	299	5,92%	10,47%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

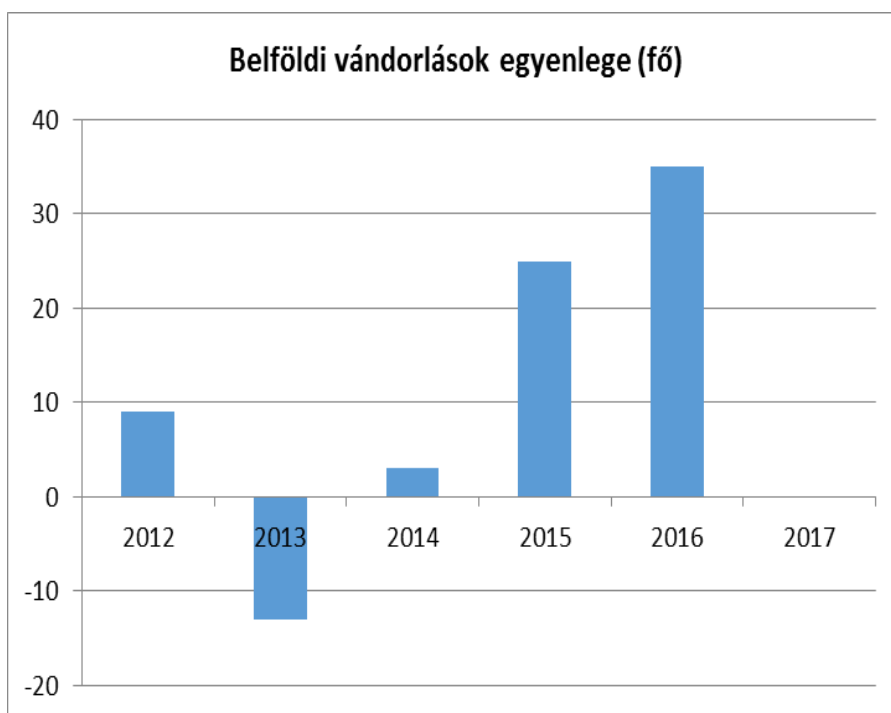

Egy adott terület lakosságát egyrészt az el- és bevándorlások száma, másrészt az élve születések és halálozások viszonyozása befolyásolja. Leányvár népesség számának kismértékű, de folyamatos növekedésére kedvező hatással van, hogy a település közlekedés szempontjából jó helyen, a fővárostól viszonylag nem távol, festői környezetben fekszik. A községben van bölcsőde, óvoda, általános iskola, így a fiatal családok és a családtervezés előtt elő párok számára is ideális fészekrakó helyként szolgál, amit igazol, hogy a település önkormányzati tulajdonban lévő telkei 2018-ban csaknem teljesen elfogytak. Az eladott lakáscélú építési területek folyamatos beépítésének is köszönhető, hogy a Leányvárra beköltözők száma éves szinten magas, ugyanakkor sajnos az elvándorlók száma nem számottevő mértékben kevesebb.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	40	31	9	5
2013	22	35	-13	-7,3
2014	58	55	3	1,68
2015	84	59	25	13,9
2016	79	44	35	19,19
2017	n.a.	n.a	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

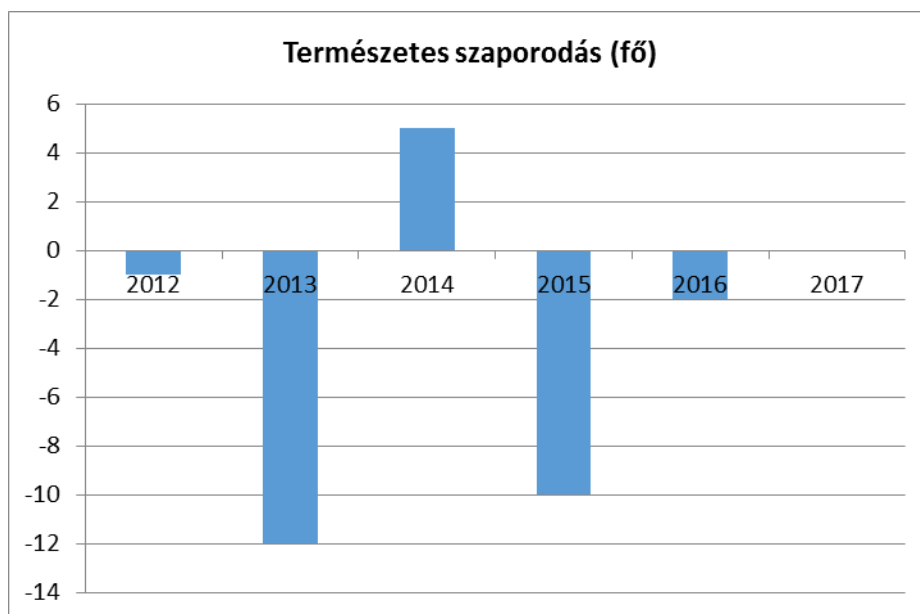

Településünk esetében az élve születések és a halálozással kapcsolatos szám adatok aránya elkeserítő. Az alábbi táblázat is mutatja, hogy a helyi reprodukciós képesség gyenge. Az elmúlt 5 évben - 2014 kivételével - a halálozások száma meghaladja az élve születések számát, vagyis a természetes szaporodás szám minden évben negatív.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	16	17	-1
2013	13	25	-12
2014	22	17	5
2015	11	21	-10
2016	13	15	-2
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség segíti az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokhoz. Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos

tevékenysége folyamán mindent megtesz a lakosságának az ilyen irányú szemléletformálása érdekében is. Eszközei szabályozás, támogatás és jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Leányvár település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Leányvár község önkormányzata rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű és a védett tulajdonságokkal rendelkező társadalmi csoportok támogatására. Az önkormányzat képviselő testületének helyi szabályozási tevékenysége során célja, olyan önkormányzati rendeletek megalkotása, melyek a törvényi előírások mellett és azon túl biztosítsák a helyi lakosság részére a szolgáltatásokhoz, az információkhoz és az általános jóléthez szükséges és az azt támogató egyéb területekhez való hozzáférés esélyegyenlőségét.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Leányvár község gazdasági programja:** a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési

elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

- **Leányvár község településrendezési terve:** Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.
- **Leányvár község költségvetési koncepciója:** az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

nincs

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

nincs

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

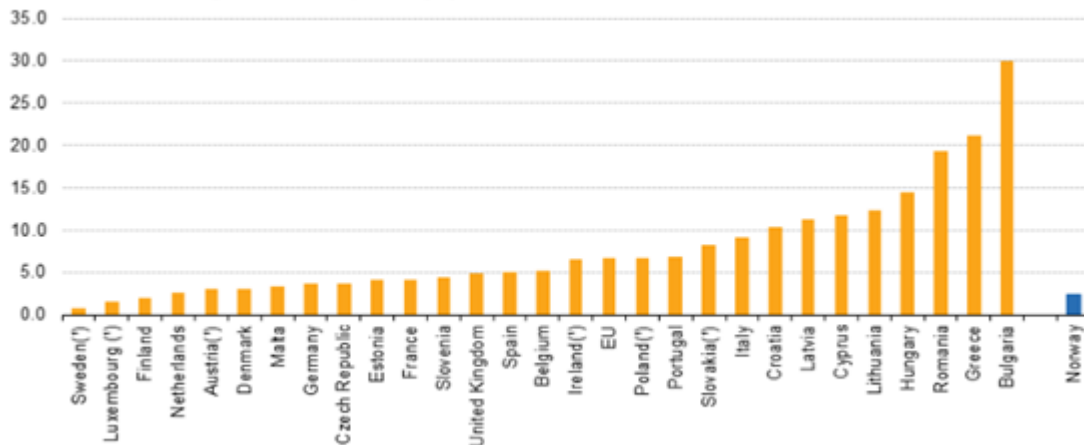
Napjainkban gyakran használt fogalom és hétköznapi jelenség a mélyszegénység, mely az a helyzet vagy állapot, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt, súlyos megélhetési zavarokkal élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kilépjenek. A létminimum egy statisztikai fogalom, egy úgynevezett küszöbérték, ami azt a jövedelmi vagy fogyasztási szintet adja meg, amelyet a "normális" életvitelhez szükségesnek tartunk, vagyis amiből alapvető szükségleteink kielégítését fedezni tudjuk.²

2017-ben az Európai Unióban (EU) a súlyosan anyagilag hátrányos helyzetű emberek aránya 6,7% volt, vagyis körülbelül 33 millió ember élt ebben a helyzetben. Az EU-tagállamokban Bulgária (30,0%), Görögország (21,1%), Románia (19,4%) és Magyarország (14,5%) a legnagyobb anyagi nélkülözés arányát regisztrálja.³

²<https://www.policyagenda.hu/elemezések/2018/letminimum-es-tarsadalmi-minimum-2017-ben/#.XAOydYtKjIX>

³<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20180424-1?inheritRedirect=true&redirect=%2Feurostat%2Fnews%2Fwhats-new>

Severe material deprivation rate, 2017 (%)

Magyarországon 2017-ben a korábbi KSH módszertan, és a KSH által felvett háztartási statisztikai adatállomány adatai alapján, a Policy Agenda által végzett számítások szerint a létminimum egy fogyasztási egységre számított átlagos értéke havonta 90 450 Ft volt. A háztartástípusonkénti létminimum-értékeket a fogyasztási egységek háztartástípusonkénti száma és az egy fogyasztási egységre számított átlagos érték szorzata adja. A tipikus, azaz két aktív korú személyből és két gyermekből álló háztartás létminimumértéke 262 305 Ft-nak felelt meg. E háztartásban az egy főre jutó átlagos létminimumérték 65 576 Ft volt. Becslések szerint 2017-ben e számított értékeknél alacsonyabb jövedelemből élt a magyar lakosság 30%-a, körülbelül 3 millió ember és közülük 1,2 millióan mélyszegénységben.

Jelentős különbség van a háztartások jövedelmi viszonyaiban az alapján, hogy az adott háztartás milyen régióban él. A létminimum alatt élők aránya legmagasabb az Észak-alföldi és a Dél-dunántúli régióban. Leányvár a Közép-dunántúli régióhoz tartozik, ahol a létminimum alatt élők aránya regionális szinten 20%. Míg a régiós számítások alapján viszonylag jó helyen állunk, a létminimum alatt élők számát tekintve, településtípusok szerinti vizsgálatok alapján sajnos már nem biztos, hogy saját régióinkban nem jelentős mértékben járulunk hozzá a 20%-os értékhez. A háztartások jövedelmi viszonyaiban ugyanis nem csak regionális szinten van különbség, hanem a szerint is, hogy az adott háztartás milyen településtípuson él. Szintén 2017-s adatok alapján a községekben élők teszik ki a létminimum szint alatt élők legnagyobb arányát: 40%-ot.⁴ A mélyszegénység kockázati tényezői közé sorolhatjuk tehát a lakóhelyet is. A lakóhely nyújtotta adottságok és lehetőségek behatárolják az emberek megélhetési viszonyait, befolyásolják jövedelmi helyzetét. A magasabb fejlettségi mutatóval rendelkező régiókban, ahol a települések nyújtotta munkaerő-piaci lehetőségek kedvezőbbek, a jövedelmi helyzet is az.⁵

A legmagasabb szegénységi kockázatú életkori csoportot a gyermekek alkotják és közhiedelemmel ellentétben nem a nyugdíjasok. Ennek okai a következők lehetnek: a szegényebb háztartásokban az átlagosnál nagyobb a gyermekek aránya, a kisgyermekes családokban az anya gyakran nincs jövedelemszerző helyzetben, így ezek a háztartások kisebb jövedelemmel rendelkeznek, továbbá a gyermeket nevelő háztartások nagyobb taglétszámú családban élnek, így azonos jövedelem esetén az egy főre jutó összegek kisebbek.

⁴forrás :<https://www.policyagenda.hu/wp-content/uploads/2018/05/L%C3%A9tminimum-sz%C3%A1m%C3%ADt%C3%A1sa2107.pdf>

⁵ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/hazteletszinv/hazteletszinv.pdf>

A mélyszegénységben élő családok többségének alacsony az iskolázottsága is, ami jelentős mértékben korlátozza a munkaerő-piaci elhelyezkedést. Az alacsony és elavult iskolai végzettség és képzettség hiánya tehát szintén kockázati tényező, továbbá fontos szerepet játszik a szegénység átörökítésében is, hiszen nagyban meghatározza a gyermekek későbbi iskolai előmenetelét, ezáltal pedig a munkapiaci esélyeit, ami a szegénységből való kiutat jelenthetné.

A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren a mélyszegénységben élők csoportjához tartoznak, ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. A romák szegénysége alacsonyabb iskolázottságuknak tudható be, hogy nagyobb számban élnek leszakadt térségekben és végül az őket sújtó diszkrimináció is szerepet játszik a szegénységükben. Leányváron a 2011-es népszámlálási adatok alapján a lakosság nemzetiségi kötődéséről az alábbi adatokat mérték.⁶

magyar	81,5%
bolgár	0,1%
cigány (roma)	0,1%
görög	0,0%
horvát	0,1%
lengyel	0,1%
német	19,0%
örmény	0,1%
román	0,2%
ruszin	0,0%
szerb	0,0%
szlovák	0,5%
szlovén	0,0%
ukrán	0,0%
egyéb, nem hazai nemzetiség	0,6%
nem kívánt válaszolni, nincs válasz	18,3%

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és a vagyon fogalmát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. §-a, valamint a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4.§-a határozza meg a szociális ellátások és a családok támogatása vonatkozásában.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, melynek egyik kiemelt kockázati tényezője a jövedelmi és vagyoni helyzet.

Általánosságban elmondható, hogy az alacsony jövedelműek foglalkoztatás szempontjából jellemzően inaktívak, melynek okai lehetnek az alacsony, vagy elavult és nem piacképes végzettség, tartós betegség vagy fogyatékoság, nyugdíjas lét. A nyugdíjasok csoportja - még ha aktív korukban jól is kerestek - jelentős jövedelemcsökkenést szenvednek el a nyugdíjba vonulással. Az aktív korú alacsony jövedelemmel rendelkezők bevételei általában kizárólag a családtámogatási, foglalkoztatást helyettesítő és egyéb rászorultsági alapon igénybe vehető szociális ellátásokból állnak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek

⁶ http://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=25487

változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Leányvár esetében a nyilvántartott álláskeresők száma a 2012-as adatoktól vizsgálva évről-évre csökken. 2012-ben a gazdaságilag aktív 15-64 éves korú, munkavállalásra alkalmas lakónépesség számának 5,6%-át tette ki a nyilvántartott álláskeresők száma. 2016-ra ez az arány több mint a felére csökkent, a gazdaságilag aktív népesség csupán 2,3 %-a volt álláskeresőként nyilvántartva. A munkanélküliek száma azonban a valóságban természetesen lehet picivel magasabb, hiszen sokan nem regisztrálják magukat az illetékes Munkaügyi Központban. Nem tekintetében a gazdaságilag aktív korosztály közel azonos létszámban képviselteti magát a községben, bár a férfiak száma minden évben egy picivel magasabb. Valószínűleg ez a tény áll annak a hátterében is, hogy több a férfi a regisztrált munkanélküliek között.

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	632	610	1 242	41,5	6,6%	27,5	4,5%	69	5,6%
2013	619	596	1 215	32,5	5,3%	22,5	3,8%	55	4,5%
2014	613	584	1 197	24,5	4,0%	16,75	2,9%	41	3,4%
2015	618	579	1 197	18,25	3,0%	15	2,6%	33	2,8%
2016	626	595	1 221	16,5	2,6%	11	1,8%	28	2,3%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	14,25	n.a.	11	n.a.	25	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos és veszélyeztetett helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. A 24 évesnél fiatalabbak munkaerő-piaci részvétele még igen alacsony, ugyanakkor a bekerülésük a munkaerő-piacra is egyre nehezebb. A fiatalok távolmaradását a munkaerőpiactól főként a meghosszabbodott képzési idő, a végzettség megszerzésének időbeli kitolódása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahely keresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését a nem piacképes szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya is befolyásolja, továbbá az is, ha a választott szakma területén a környező piac már telített, vagy a tanulmányaik félbehagyásával, végzettség és munkatapasztalat hiányával kerülnek a piacra.

A következő táblázat - mely a Leányvár tekintetében a regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontását, illetve idősoros változását szemlélteti - rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Érdekes és egyben igazolja a végzettség megszerzésének folyamatos időbeli kitolódását, hogy míg a korábbi évek tekintetében a 20-24 év közötti korosztály magasabb arányban képezte a regisztrált munkanélküliek számát, addig 2017-ben már a 25-29 évesek voltak az előbb említett korosztályhoz képest magasabb arányban. Sajnos a táblából az is látszik, hogy a nyugdíjhoz legközelebb álló korosztály tekintetében a regisztrált munkanélküliek száma évről-évre nő. 2012-ben – amikor is az elmúlt vizsgált 5 év tekintetében a legtöbb álláskeresőnk volt – a számuk csak egy fő volt, a 2017-ben nyilvántartott 21 fő álláskereső 25%-a 59 év feletti volt. A munkaerő-piacra való visszakkerülés

szempontjából ez a korosztály jelentős hátrányból indul a többi korosztályhoz képest. Annak ellenére, hogy az életkor a törvény szerint védett tulajdonságnak minősül és az ez szerinti hátrányos megkülönböztetés a munkaerő-piacon és az élet egyéb területén is diszkriminációnak minősül, a valóságban egy pozíció betöltésére nagyobb valószínűséggel fognak választani a fiatalabb korosztályhoz tartozó pályázók közül, még akkor is, ha az idős a fiatallal azonos végzettséggel, képzettséggel, gyakorlattal rendelkezik. Hogy mi ennek az oka? Az előítélet, mely nem más, mint a nem valós tapasztaláson alapuló, általában negatív feltételezés, melyet hajlamosak vagyunk bizonyos csoportokhoz rendelni. Az előítélet legáltalánosabb fajtái a negatív faji, etnikai és nemi előítéletek. Az előítélet mellett az idős korosztály munkaerő-piaci hátrányos helyzete mögött természetesen az is áll, hogy egy az idős korban munkanélkülivé vált ember, már kevésbé lesz motivált az elhelyezkedését esetleg támogató képzés elvégzésére vagy új piacképes szakma megszerzésére. A tábla elemzésének zárásaként megállapítható, hogy 2017-ben a 30-39 év közötti korosztály viszonylag alacsonyabb létszámban képviselteti magát a munkanélküliek körében a náluk idősebb korosztályhoz képest, számuk a 2016-ban mért adatokhoz képest csökkent. Az említett két év tekintetében a legnagyobb pozitív irányú változás az 55-59 éves korosztálynak könyvelhető el, akiknek aránya a teljes állományhoz képest a 2016-os 8,2 %-os értékről, 1,2 %-ra csökkent.

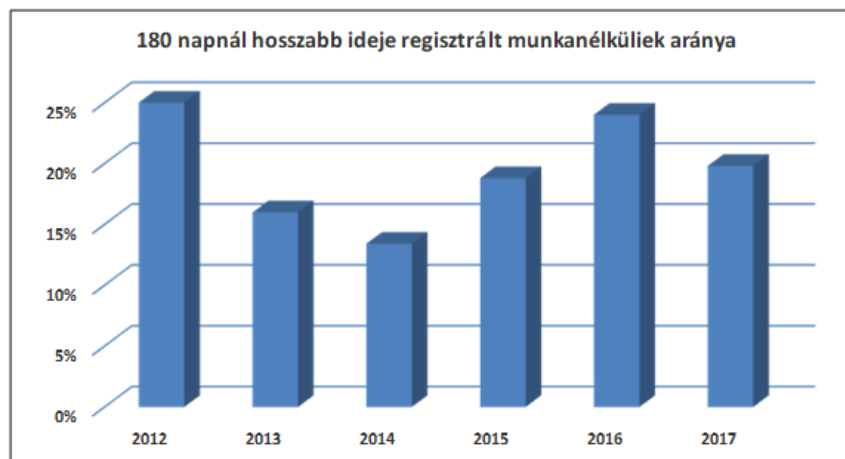
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		69	55	41	33	28	21
20 év alatti	Fő	0,75	3,75	1,25	1,25	0,5	n.a.
	%	1,1%	6,8%	3,0%	3,8%	1,8%	0,0%
20-24 év	Fő	8,75	6,5	7,25	6	2,75	1,25
	%	12,7%	11,9%	17,7%	18,0%	10,0%	6,0%
25-29 év	Fő	5,25	4,5	4,75	2,75	1,25	2,25
	%	7,6%	8,2%	11,6%	8,3%	4,5%	10,7%
30-34 év	Fő	10,5	4,25	2	2	3	1,75
	%	15,2%	7,8%	4,9%	6,0%	10,9%	8,3%
35-39 év	Fő	8	8	4	2,25	2,75	2
	%	11,6%	14,6%	9,8%	6,8%	10,0%	9,5%
40-44 év	Fő	12,5	8,75	8	3	3,5	2,75
	%	18,1%	16,0%	19,5%	9,0%	12,7%	13,1%
45-49 év	Fő	8	7,25	5,5	6,25	4,25	2,75
	%	11,6%	13,2%	13,4%	18,8%	15,5%	13,1%
50-54 év	Fő	4,75	2,75	2	2,25	2,75	2,75
	%	6,9%	5,0%	4,9%	6,8%	10,0%	13,1%
55-59 év	Fő	9,5	8	3,75	3,25	2,25	0,25
	%	13,8%	14,6%	9,1%	9,8%	8,2%	1,2%
59 év feletti	Fő	1	1	2,5	4,25	4,5	5,25
	%	1,4%	1,8%	6,1%	12,8%	16,4%	25,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Összességében elmondható, hogy a leányvári lakóhelyű regisztrált álláskeresők körében a 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők aránya nem túl magas, ugyanakkor az elmúlt 3 év átlaga szerint számuk 20% körüli, pedig a 2013-14-es évben arányuk ez alatt volt. Sajnos a 180 napnál régebben nyilvántartott álláskeresők nemek szerinti megoszlásáról nincs adatunk, pedig ebből arra is tudnák következtetni, hogy mennyire érvényesül a nemek szerinti előítélet a környezetünk munkaerő-piacán.

Következtetésként mindenesetre megállapítható, hogy az érintettek (180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek) munkaerő-piacra történő visszaillesztése már speciális szolgáltatások bevonását teheti szükségessé. A tartósan állás nélkül lévő személyeket már rendszerint szükséges megerősíteni a lehetőségeik mérlegelésére való képességükben, a cselekvésre, a szükséges döntések meghozatalához. Sok esetben ezek a személyek a tartós munkanélküliségből és az elhelyezkedésre irányuló sikertelenségük miatt elvesztették munkaerő-piaci aktivitásukat, képzések, fejlesztő programok iránti érdeklődésüket, ezért a munkavégzéssel kapcsolatos motivációjukat fel kell kelteni, erősíteni kell és szükség esetén fenn kell tartani.

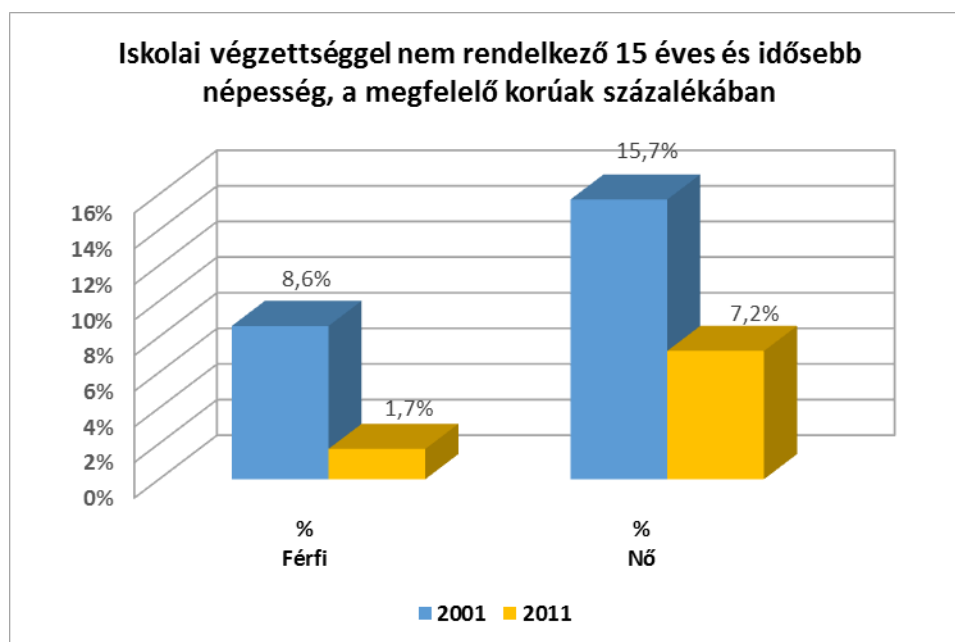
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Rendelkezésünkre álló 2011-es adatok alapján Leányvár tekintetében elmondható, hogy a 15 éves és idősebb népesség 90% feletti arányban rendelkezik minimum alapfokú iskolai végzettséggel. 2001-ben ez a százalékos szám még minimálisabban, de alacsonyabb volt. Feltehetően ez az arányszám az idős korosztály halálózásával a jövőben tovább fog emelkedni. Feltételezésünk, hogy az iskolai végzettséggel nem rendelkező leányvári népesség az idősebb, már nyugdíjazott vagy nyugdíjhoz közeli korosztályból áll. Érdekesség, hogy az iskolai végzettséggel nem rendelkezők körében több a nő. A fiúk korai munkába állása déd- és nagyszüleink korában nagyobb szükség volt, ennek ellenére még is több férfi rendelkezik iskolai végzettséggel, mint nő. Ez persze magyarázható azzal, hogy régen is több lány gyermek született, mint fiú, de azzal is, hogy a nők tovább élnek. Az alábbi táblából semmiképpen nem vonhatunk le olyan következtetést, hogy a leányvári lakóhellyel rendelkező álláskeresők munkaerő-piaci elhelyezkedésének akadályában az alapfokú végzettség hiánya állna.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	91,4%	84,3%	8,6%	15,7%
2011	98,3%	92,8%	1,7%	7,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

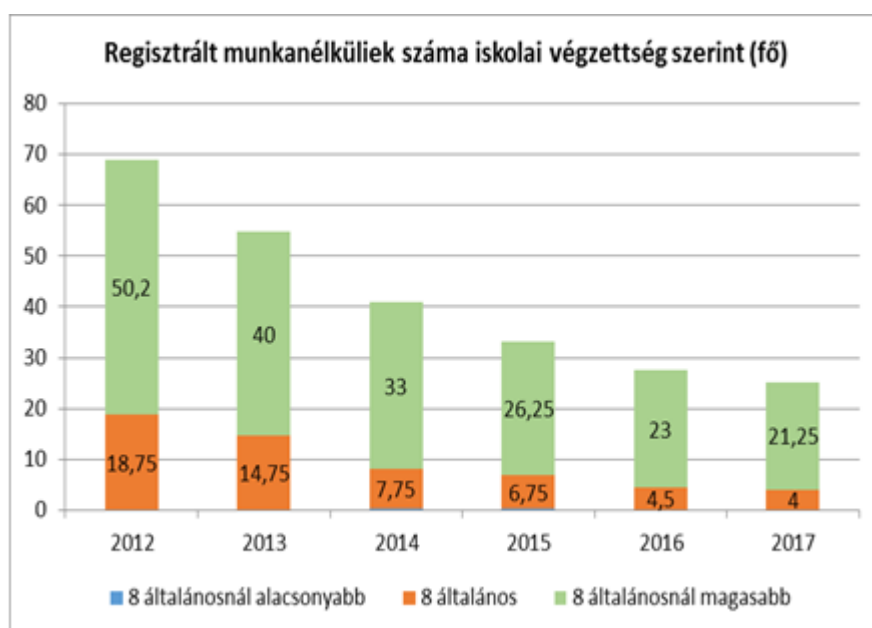

Az alábbi adatokból is jól látszik, hogy a Leányáron élő regisztrált álláskeresők az elmúlt 5 év tekintetében nagyságrendileg 70-80 %-os arányban 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkeztek. Adattal, az előbb említett százalékba tartozók legmagasabb iskolai végzettségéről sajnos nem rendelkezünk. Következésképpen vonhatunk le arra, hogy a munkanélküliség helyi arányának mérséklése érdekében elsősorban nem alapfokú iskolai végzettség megszerzését támogató képzésekre van szükség, sokkal inkább piacképes szakmák megszerzését támogató képzésekre, továbbá az elhelyezkedés sikerét támogató kompetencianövelő munkaerő-piaci programokra.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	69		0,0%	18,75	27,2%	50,2	72,8%
2013	55		0,0%	14,75	26,8%	40	72,7%
2014	41	0,25	0,6%	7,75	18,8%	33	80,0%
2015	33	0,25	0,8%	6,75	20,3%	26,25	78,9%
2016	28		0,0%	4,5	16,4%	23	83,6%
2017	25		0,0%	4	15,8%	21,25	84,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás átalakítása következtében 2011. január 1-től megszűnt a korábbi közmunkaprogram, a közcélú munka, továbbá a közhasznú munkavégzés, helyettük létrejött az egységes közfoglalkoztatás új rendszere. 2011. szeptember 1. napjától a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvényes módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény rendelkezései alapján bevezetésre került a közfoglalkoztatás jogintézménye. A kormány szándéka szerint a közfoglalkoztatási intézményrendszer legfontosabb feladata a tartósan munka nélkül lévők aktivizálása és annak megakadályozása, hogy a munkájukat újonnan elveszített

álláskeresők tekintetében bekövetkezzen a munka világtól való elszakadás folyamata. A közfoglalkoztatás eszköz arra, hogy a munkaerőpiacon hátrányban lévő, tartósan munkanélküli személyeket fokozatosan vissza lehessen vezetni az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás rendszerében a közfeladatok ellátása mellett kiemelt fontosságú, hogy a foglalkoztatott álláskeresők munkája új értéket teremtsen. A közfoglalkoztatási jogviszony keretében a munkajövedelem magasabb, mint a szociális juttatás összege, de alacsonyabb, mint az elsődleges munkaerőpiacon megállapított legkisebb munkabér összege.⁷

Leányváron a közfoglalkoztatás keretében alkalmazottak elsősorban a település közterületeinek, valamint az önkormányzat által fenntartott intézmények rendjét, rendben tartását biztosítják, ami a temető, a közelet szabadtéri színterét biztosítani hivatott sportpálya, a buszmegálló, árkok és közintézmények tisztán- és karbantartását, a községen belül a fű lenyírását jelenti.

Magyarország Kormányának célja, hogy növelje a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra visszalépők arányát, mindez rögzítésre került Magyarország Konvergencia Programjában is, ezért egy 2017. március 1. napjától 2019. december 31. napjáig tartó munkaerőpiaci program keretében a közfoglalkoztatásból kilépők elhelyezkedési juttatást vehetnek igénybe sikeres nyílt piaci elhelyezkedésük esetén. A „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program keretében nyújtott támogatás forrását a Nemzeti Foglalkoztatási Alap foglalkoztatási alaprészt központi kerete biztosítja. A konstrukció keretében munkaerő-piaci szolgáltatások kerülnek biztosításra, továbbá lehetőség van a foglalkoztatást biztosító munkahelyen bérköltség támogatással szakmai segítő igénybevételére, akiknek feladata a korábban közfoglalkoztatott személy szakmai munkájának, fejlődésének, munkahelyi beilleszkedésének segítése.⁸

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Leányvár közlekedési szempontból kedvező elhelyezkedésű település, a 10-es út mentén fekszik, ahonnan Esztergom és Budapest is könnyen megközelíthető személygépjárművel, vonattal és autóbusszal. A gazdaságilag aktív népesség jelentős része dolgozik a fővárosban, így a napi szintű ingázás a lakóhely és a munkahely között megoldott annak is, aki nem rendelkezik saját személygépjárművel. A településen alacsonyabb létszámú foglalkoztatást biztosító vállalkozások működnek, akik lehetőségeikhez mérten alkalmazzák a helyi munkanélkülieket, ugyanakkor a 10 km-es vonzaskörzetünkben jelentős létszámú munkavállalót foglalkoztató üzemek, gyárak és további kisebb cégek, vállalkozások biztosítanak lehetőséget a kereső tevékenység folytatására. A nagyobb, általában több műszakos munkarenddel működő, üzemek külön buszokkal gondoskodnak a munkavállalók munkába szállításáról, így a foglalkoztatáshoz való hozzáférés mobilitási tényezői biztosítottak abban az időszakban is, amikor a tömegközlekedés csak nagyon feghíjasan működik. A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására is több a lehetőség, két majdnem szomszédos településen is működik kizárólag megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató cég, melyek megközelítése tömegközlekedéssel átszállás nélkül megoldható.

⁷ <http://kozfoglalkoztatatas.kormany.hu/tajekoztato-a-kozfoglalkoztatatas-rendszererol>

⁸ https://nfsz.munka.hu/Lapok/programok/palyazatok/koszf_vers_p.aspx

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Önkormányzatunk minden évben csatlakozik a Pénzügyminisztérium (korábbi Nemzetgazdasági Minisztérium) által meghirdetett Nyári diákmunka elnevezésű központi munkaerő-piaci programhoz. A projektet célja, hogy a fiatalok munkatapasztalatot szerezhessenek, munkajövedelemhez jussanak, és az is, hogy megelőzhető legyen a fiatalkori inaktivitás. A nyári diákmunka program keretében 2018-ban 15 diáknak, vagyis évről-évre egyre több fiatalnak tud munkát biztosítani a nyári időszakra az önkormányzatunk, ami a program népszerűségét is jelzi. A programban azok a nappali tagozatos diákok vehetnek részt, akik a tényleges foglalkoztatásukkor (leghamarabb június 18-án) már betöltötték a 16. életévüket, és legkésőbb a program befejezésekor (augusztus 31-én) pedig még nem múltak el 25 évesek. A program a béreket támogatja. A támogatás a minimálbér, illetve a garantált bérminimum időarányos részének felel meg, így a szakképzettek esetében 135 375 forint, a szakképzettséggel nem rendelkezők esetében 103 500 forint lehet személyenként és havonta. Önkormányzatunknál a diákmunka programban részvevő hallgatók közvetlenül a hivatal háttér munka végzésében, az óvoda és a művelődési ház nyári programjainak szervezésében, megvalósításában vesznek részt. A program előnye, hogy önkormányzatunk „ingyenes” segítséget kap a munkavégzéshez, ugyanakkor a diákok által végezhető munkafeladatok tervezése és a munkavégzésük szervezése, irányítása és ellenőrzése a hivatali munkatársak részéről jelentős energiát és időt igényel. A településünkön élő álláskeresőként regisztrált pályakezdő fiatalok részére a foglalkoztatást elősegítő munkaerő-piaci programok és képzések, az illetékes munkaügyi kirendeltségen keresztül biztosítottak.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Leányváron a Farkas János Művelődési Házban 2003 óta működik e-Magyarország Pont. Az eMagyarország Programot az Informatikai és Hírközlési Minisztérium hívta életre azzal a szándékkal, hogy a közösségi internet hozzáférést biztosítsa és kiterjessze az ország teljes területére, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségekre és a kistelepülésekre. A program kiemelkedően fontos célja, hogy az internet elterjedés növelésének révén a különböző társadalmi rétegek tekintetében az esélyegyenlőséget megteremtse.

A Leányváron is működő eMagyarország Pont számos olyan lehetőséget biztosít minden betérő – fiataloknak és időseknek egyaránt - számára, melyek az információs társadalomban való boldoguláshoz manapság már elengedhetetlenek:

1. internet- és számítógép, illetve különböző irodai eszközök (szkenner, fénymásoló, fax, nyomtató) használata,
2. különböző elektronikus szolgáltatások és tartalmak használata,
3. internetes álláskereső segítség,
4. a pontokon dolgozó ügynevezett eTanácsadók helyszínen történő segítségnyújtása a digitális írástudás és az e-közszolgáltatások használatának bemutatása által, pl. elektronikus adóbevallás készítése,
5. ügyfélkapu regisztráció elindítása, stb.⁹

⁹ <http://emagyarország.hu/emagyarország-program/>

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a helyi eMagyarország Pont e-Tanácsadójának segítségével sokan veszik igénybe álláskeresés, elektronikus önéletrajz írás és annak digitális formában történő továbbítása céljából. Természetesen hasonló területen partner az önkormányzat is, az elmúlt évben is több ügyfél a szociális ügyintéző segítségével küldte el elektronikus úton pályázatát állás betöltése céljából.

Egyéb munkaerő-piaci integrációt támogató szolgáltatásokat biztosító szervezet a helyi lakosság részére a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat területileg illetékes foglalkoztatási osztálya és annak dorogi kirendeltsége, továbbá környezetünkben működik olyan civil szervezet is, aki az OFA által kiadott tanúsítvánnyal rendelkező akkreditált munkaerő-piaci szolgáltatók közé tartozik. A Esztergom-kertvárosi székhelyű Befogadó Társadalomért egyesület munkaerő piaci szolgáltatások biztosításán túl felnőttképzési engedéllyel rendelkező intézményként is regisztrált. Képzései között szerepel pályaaorientációs, pályaválasztást támogató önismereti, továbbá vállalkozói alapismeretek elsajátítását biztosító képzés is.¹⁰

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Leányváron a nemzetiségi kötődés kapcsán mért 2011-es népszámlálási adatok alapján a lakosság 0,1 %-a vallotta magát romának, vagy foglalkoztatásunk vagy éppen nem foglalkoztatásuk az önkormányzatunkra nem ró terhet. A helyi mélyszegénységben élők foglalkoztatása közfoglalkoztatási program keretében történik, leginkább szakképzettséget nem igénylő munkakörökben.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem rendelkezünk információval arra vonatkozóan, hogy a településen elmarasztaltak volna munkáltatót hátrányos megkülönböztetés miatt, továbbá arról sem rendelkezünk információval, hogy Leányváron élő gazdaságilag aktív lakost ért volna hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén valamely védett tulajdonságára visszavezethetően. Természetesen sok esetben ezekre az esetekre nem is derül fény, ami a negatív megkülönböztetést elszenvedő áldozat szégyenérzetéből is adódhat. Kérdés az is, hogy a helyi lakosság tud-e arról, hogy van lehetőségük segítséget kérni ilyen esetekben, hogy van olyan hatóság, aki kifejezetten a diszkriminációs ügyek rendezésével foglalkozik. Ha valaki, úgy érzi, hogy védett tulajdonsága miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, hasonló helyzetben lévő személy, akkor fel kell keresnie az Egyenlő Bánásmód Hatóságot, aki azon ügyfeleknek az ügyében jár el, akiket diszkrimináció, azaz hátrányos megkülönböztetés ér.

A tájékoztatás mindig fontos, ezért a jövőben az Egyenlő Bánásmód Hatóság ez irányú tevékenységéről és kihelyezett ügyfélfogadási rendjéről informálni fogjuk a lakosságot.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentős mértékben átalakult. Az átalakítás fő elemei:

- Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerülnek:

¹⁰ <https://bte7.webnode.hu/>

- ✓ Egységesednek a segélyezéssel kapcsolatos hatáskörök;
- ✓ Módosul a szociális törvény alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre;
- ✓ Bővül az önkormányzatok mozgástere az általuk nyújtott ellátások meghatározásában.

- Átalakul a finanszírozás rendszere.

Az állami felelősségi körben nyújtott, és 100%-ban központi költségvetési forrásból kifizetett szociális ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek a következők:

- foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
- alanyi ápolási díj (az alapösszegű, a fokozott ápolási szükségletre tekintettel megállapított emelt összegű, valamint a kiemelt ápolási díj),
- időskorúak járadéka,
- alanyi és normatív jogcímen megállapított közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.¹¹

A felsorolt szociális ellátásokon túl más ellátások megállapítása az önkormányzatok döntési hatáskörébe kerültek az ún. települési támogatás keretében, melyek jogosultsági feltételeiről, kifizetéséről, folyósításáról, valamint felhasználási ellenőrzésének szabályairól szóló önkormányzati rendeletet legkésőbb 2015. február 28-áig kellett képviselő-testületünknek megalkotnia.

Az önkormányzatok által biztosított ellátás nevel 2015. március 1-től tehát egységesen települési támogatás. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott esetekben nyújthatnak támogatást. A jelenleg hatályos szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 45. §-sa értelmében a települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható.

A törvény által előírt egyetlen előírt kötelezettség a települési támogatás esetében az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. Mindezek alapján Leányvár Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 4/2015. (III.18.) KT rendeletét a 2015. márciusi ülésén fogadta el. Az akkor megalkotott szociális rendelet tartalma a gyakorlati tapasztalat alapján kiforrott és a VI./2018.(V. 23.) rendelet tartalmazza jelenleg érvényes formában. Leányvár szociális ellátásaival kapcsolatos ügyekben első fokon a polgármester jár el. Az önkormányzatunk ápolási települési támogatást állapíthat meg, lakhatási kiadások rendszeres viseléséhez biztosít települési támogatást, rendkívüli települési támogatás címen biztosít támogatást hivatalból is, hozzájárulhat a temetési költségekhez, szociális célú tűzifa támogatást biztosít, gyógyszer-támogatást adhat, köztemetés lehetőségét biztosítja, évente egy alkalommal beiskolázási támogatást biztosít és támogatja a 75 év felettieket, továbbá támogatást biztosít az önkormányzattal szerződésben álló bölcsőde, pszichológus és logopédus szolgáltatásainak igénybevételéhez. A polgármester a települési támogatásként adható pénzbeli ellátás helyett, természetbeni ellátást nyújt, amennyiben a kérelmező körülményei ezt indokolják.

¹¹

<http://www.kormanyhivatal.hu/download/2/d1/d1000/%C3%96sszefoglal%C3%B3%20a%20szoci%C3%A1lis%20ell%C3%A1t%C3%A1sok%20v%C3%A1ltoz%C3%A1sair%C3%B3l.pdf#!DocumentBrowse>

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 24. §-nak értelmében az álláskereső részére álláskereső ellátásként álláskereső járadék, nyugdíj előtti álláskereső segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskereső járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, továbbá munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

A Leányváron élő gazdaságilag aktív korú népesség száma kapcsán ismert legaktuálisabb adatunk a 2016. évi, mikor is 1221 főből állt ez a csoport. Számuk a 2013-14-15-ös évhez képest nőtt, ugyanakkor a 2012-ben mért érték alatt marad. Míg a gazdaságilag aktív korosztály száma alacsonyabb lett, addig az álláskereső járadékra jogosultak száma a gazdaságilag aktív lakónépesség körében picivel nőtt.

**3.3.1. számú táblázat - Álláskereső segélyben részesülők
(ma álláskereső járadék a neve) száma (negyedévek
átlaga)**

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskereső segélyben részesülők (fő) -	Álláskereső segélyben részesülők %
2012	1 242	3,25	0,3%
2013	1 215	2,25	0,2%
2014	1 197	3	0,3%
2015	1 197	3,5	0,3%
2016	1 221	5	0,4%
2017	n.a.	5,25	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

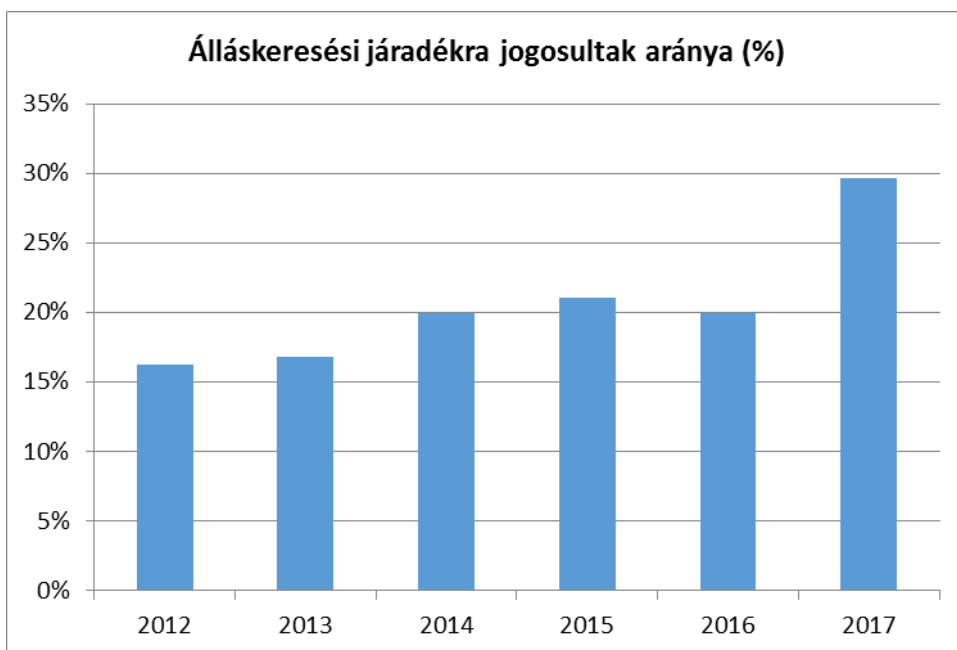
A kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz. Az álláskereső járadékra jogosultak száma éves szinten nő, ugyanakkor a regisztrált munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat. Az alábbi táblából sajnos az látszik, hogy a rendszeres kereső tevékenységet nem folytató, így rendszeres jövedelemmel nem rendelkező regisztrált munkanélküliek csak igen kevés

százalékos arányban jogosultak álláskeresői járadékra. Kérdés, hogy akiknél a jogosultság nem áll fenn, milyen ellátásból vagy egyéb bevételből, keresetpótló juttatásból élnek, kapcsolódnak e szociális ellátórendszerünkhöz, részesülnek e települési támogatásban a feltételezhető rendkívüli élethelyzetükre való tekintettel?

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
		Fő	%
2012	69	11,25	16,3%
2013	55	9,25	16,8%
2014	41	8,25	20,0%
2015	33	7	21,1%
2016	28	5,5	20,0%
2017	25	7,5	29,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	10,75		0,87%	n.a.	0,00%
2013	11,25		0,93%	n.a.	0,00%
2014	3,5		0,29%	n.a.	0,00%
2015	2,25	1	0,19%	n.a.	0,00%
2016	2,5	1	0,20%	n.a.	0,00%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0,00%

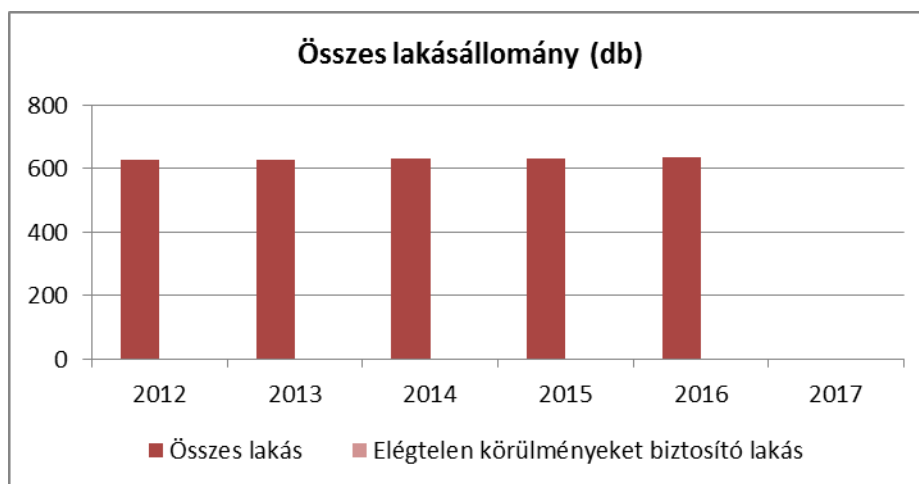
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma jogszabályi változás miatt lényegesen csökkent, mivel azok a személyek részesülnek ebben az ellátásban, akik 5 éven belül elérik a nyugdíjkorhatárt. A segély folyósításának egyik feltétele a családsegítő szolgálattal történő együttműködés. Ennek a korosztálynak a munkaerőpiacra történő visszavezetése nehéz feladat, ezért a mentális gondozásukon van a hangsúly.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Leányváron a lakásállomány száma éves szinten 1-3 lakással nő. A jövőben a Panoráma utcai önkormányzati telkek értékesítéséből adódóan ez a növekedési arány nőni fog, ugyanakkor miután beépültek ezek a lakás célú építési telkek, már csak ennél is minimálisabb lakásállomány növekedés várható. Lakásállományunk nem megoszlott, Leányváron nincs bérlakás, nincs szociális lakhatást biztosító lakásállományunk és egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanról sincs tudomásunk. Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás a nyilvántartásunkban nem szerepel, adattal erről nem rendelkezünk. Ugyanakkor önkormányzati nyilvántartásunk alapján a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 67/A. § (1) bekezdésének c) pontja alapján minősülnek 3 leányvári lakhellyel rendelkező családban élő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek hátrányos helyzetűnek. Ők félkomfortos lakásban, illetve olyan lakáskörülmények között élnek, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A településen szegregátumok nincsenek, 1-2 kivétellel minden lakás összközművesített.

a) lakhatást segítő támogatások

Leányváron települési támogatás keretében biztosítunk lehetőséget a lakhatással kapcsolatos rendszeres kiadások támogatására. Hatályos szociális rendeletünk értelmében települési támogatás nyújtható a szociálisan rászoruló háztartások részére az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos, a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez. A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások támogatására jogosult az a kérelmező, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 350 %-át, egyedül élő esetében a 450 %-át. Ha a kérelmező által lakott háztartás kizárólag a kiskorú, illetve önálló keresettel nem rendelkező nappali oktatásban tanulmányokat folytató gyermeke(ke)t egyedülállóként nevelő szülő vagy törvényes képviselőből áll, az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 450 % -át. A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres települési támogatás havi összege minimum 2.500.-Ft, maximum 5.000.-Ft, egy év időtartamra kerül megállapításra és ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg. Megállapításának egyéb feltétele, hogy a kérelmező az életvitelszerűen lakott lakáshoz tartozó udvarát gyomtól és parlagfűtől mentesíti, a kerítésen kívüli területét és járdát folyamatosan tisztántartja, síkosságmentesítéséről folyamatosan gondoskodik. A Lakhatáshoz kapcsolódó támogatás az albérleti vagy bérleti szerződéssel rendelkező háztartások számára is nyújtható, amennyiben legalább fél éve leányvári lakcímmel rendelkeznek.

b) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról és annak mértékéről nincs adatunk.

Az eladósodottság megelőzése érdekében önkormányzatunk együttműködik a védendő fogyasztói státusz megszerzésének igazolásában. A védendő fogyasztói státusz igazolás a lakhatás megőrzését, a hajléktalanná válás megelőzése érdekében a legnehezebb anyagi körülmények között élőket hivatott segíteni. A státusz az Európai Unió előírása alapján került bevezetésre. A védendő fogyasztó státuszt szociálisan rászoruló és fogyatékos személyek vehetik igénybe a villamos energia, a gázszolgáltatás és a vízszolgáltatás tekintetében. A státusz megszerzése esetén igénybe vehető kedvezmények az alábbiak:

- részletfizetés 12 naptári hónapon belül egy alkalommal,
- fizetési haladék legfeljebb 30 napra,

- előre fizető mérő felszerelése, amely esetén nem lehetséges az adósság felhalmozása.

c) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen nincsenek komfort nélküli lakások, minden lakás vezetékes ivóvízzel, árammal, csatornával ellátott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Leányváron nincsenek telepek, szegregátumok, vagy szegregációval veszélyeztetett területek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény alapján 1. §-a szerint az egészségügyi alapellátás biztosítja, hogy a beteg a lakóhelyén, illetve annak közelében választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül. Leányvár község önkormányzata a törvény által előírt kötelezettségének eleget téve az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,

d) a védőnői ellátásról, és

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A háziorvosi és a házi gyermekorvosi ellátás tekintetében Leányvár község teljes közigazgatási területe egy körzetet alkot. Az ellátás székhelye: 2518 Leányvár, Erzsébet u. 4. Az iskola-egészségügyi ellátás tekintetében a Leányvári Óvoda és a Leányvári Erdély Jenő Általános Iskola együtt alkot egy ellátási körzetet, székhelye: 2518 Leányvár, Erzsébet u. 92. A fogorvosi alapellátás tekintetében Leányvár község teljes közigazgatási területe szintén egy körzetet alkot. Az alapellátások közül egyedül a fogorvosi alapellátás esik a településen kívül, a betegeknek a szomszédos kisvárosba, Dorogra kell utazniuk az ellátás igénybevétele céljából. A távolság maximum 8 km, a tömegközlekedés kiépített. Az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátás tekintetében Leányvár Község teljes közigazgatási területe szintén egy körzetet alkot, az ügyelet székhelye pedig úgyszintén Dorog. Fogorvosi ügyeleti ellátásunk székhelye a Leányvártól 50 km-re fekvő megyeszékhelyen, Tatabányán van, ami tömegközlekedéssel csak átszállással megközelíthető. Akárcsak az eddig számba vett egészségügyi alapellátásaink, a védőnői ellátásunk is egy körzetre épül, székhelye helyben található.

Az 1997. évi CLIV. az egészségügyről szóló törvény 89. §-a alapján a járóbeteg-szakellátás a beteg folyamatos ellátását, gondozását végző orvos beutalása vagy a beteg jelentkezése alapján, szakorvos által végzett egyszeri, illetve alkalmoszerű egészségügyi ellátás, továbbá fekvőbeteg-ellátást nem igénylő krónikus betegség esetén a folyamatos szakorvosi gondozást jelenti. Az általános járóbeteg-szakellátást a beteg egészségi állapotának veszélyeztetése nélkül, rendszeres tömegközlekedés igénybevételel megközelíthetően (a továbbiakban: lakóhelyének közelében)

kell biztosítani. Leányvár lakosai részére a különböző szakorvosi ellátások igénybevételére a szomszédos Dorogon biztosított, ahova tömegközlekedéssel könnyen el lehet jutni. A dorogi szakorvosi rendelőben a következő szakellátások biztosítottak: belgyógyászat, bőrgyógyászat, diabetológia, érsebészet, fizioterápia, fül-orr-gégészet, gastroenterológia, gyermek-tüdőgyógyászat, ideggyógyászat, ifjúsági nőgyógyászat, nőgyógyászat, onkológia, ortopédia, proctológia, pszichiátria, reumatológia, röntgen, ultrahang, sebészet, szemészet, tüdőgyógyászat, urológia, gyermekneuroológia.

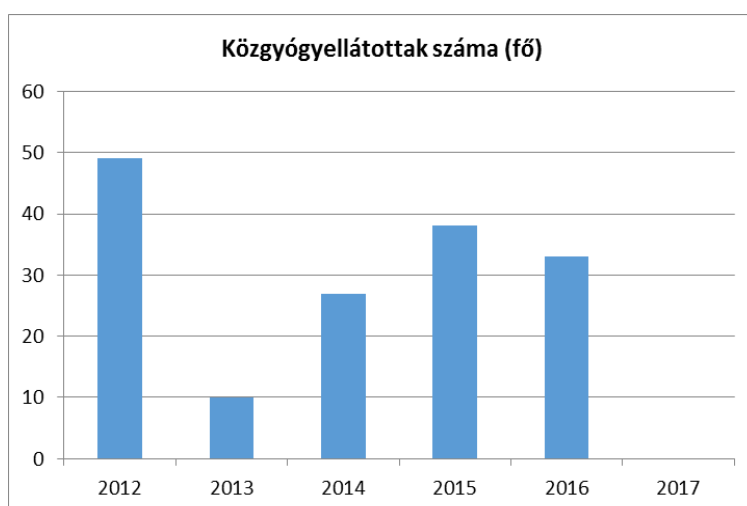
Szintén az egészségügyről szóló törvény és annak 91. §-nak (1) bekezdése alapján az általános fekvőbeteg-szakellátás a betegnek a lakóhelye közelében, fekvőbeteg-gyógyintézeti keretek között végzett egészségügyi ellátása. Leányvárhoz legközelebb eső fekvőbeteg szakellátást biztosító kórház Esztergomban, településünk 15 km-re van. Az intézmény megközelíthetősége jelenleg tömegközlekedéssel is könnyen megoldott, hiszen a kórházba gyalogosan is pár per alatt el lehet jutni a buszvégállomásra. Ugyanakkor az esztergomi buszvégállomás a közeljövőben a város peremére költözik, ahonnan tervezetten rendszeres helyi járatokkal fogják biztosítani a városba való bejutást. Kérdés, hogy milyen gyorsan fogja kifizetni magát az új tömegközlekedési rend és kérdés, hogy az átszállások mennyire fognak az idős korosztálynak esetleg nehézséget okozni.

Közgyógyellátás keretében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 49. §-a értelmében a járási hivatal biztosít a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében hozzájárulást. Leányváron a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma éves szinten változik. Jelentősen mérték lecsökkent a számuk a 2013-as évre, majd egy év múlva szintén sokkal többen lettek a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	49
2013	10
2014	27
2015	38
2016	33
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 56. §-a értelmében a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Leányváron a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások körében az önkormányzat az étkeztetést, a támogató szolgáltatást és a házi segítségnyújtást a Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás keretei között működő Dorog és térsége Szociális Alapellátó Szolgálat közreműködése által biztosítja. A szintén a szociális alapszolgáltatások körébe tartozó családsegítésről - mely a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében működtethető - a Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás keretei között működő Dorog és Térsége Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével gondoskodik. A Szolgálat heti egy alkalommal, Leányvár Község Önkormányzata tanácstermében ügyfélfogadást és személyes családgondozást tart, továbbá a helyi ügyfélfogadási időn kívül a dorogi székhelyén biztosítja a szolgáltatásainak elérhetőségét.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az egészségügyi prevenció célja a betegségek kezelésével szemben azok megelőzése. A modern egészségügyi rendszerekben a prevenció három szintjét különböztetik meg:

- *Elsődleges (primer) prevenció* célja, hogy egy adott népességben belül mérséklődjenek bizonyos betegségek, balesetek (például munkahelyi balesetek), a mentális rendellenességek és zavarok új eseteinek előfordulási aránya. Oksági megelőzés történik. Így például primer prevenció olyan serdülőknek tartani előadást a kábítószer-fogyasztás veszélyeiről, akik még nem próbálták.
- *Másodlagos (szekunder) prevenció* célja a korai stádiumban lévő esetek gyors, hatékony megoldása, amikor még nem rögzült az állapot. Szűréssel történhet. Példa erre a mammográfia és a colonoscopia, mely során rákmegelőző állapotot vagy a rák korai stádiumát keresik, hogy az ne progrediáljon.
- *Harmadlagos (tercier) prevenció* a károsító hatások, következmények kiküszöbölése, ártalomcsökkentés. Rehabilitáció útján valósulhat meg. (például intervenció drog fogyasztás esetén a túcsere-program, mely megelőzi a HIV-fertőzést)¹²

Leányvár esetében sajnos az egészségügyi prevenció programokhoz való hozzáférés tekintetében érezhető a nagyobb városoktól, fővárostól való távolság. A szomszédos kisebb városokban elérhetőek a szekunder típusú prevenció szolgáltatások, szűrések, ugyanakkor mivel ezek nem olyan nagy számban és választékban biztosítottak, mint a nagyobb városban, fővárosban, hosszú a várakozási idő, nehéz hozzá jutni olyan időben, amikor még van értelme a prevenciónak. Egészségügyi prevenció programok tekintetében éves szinten egy alkalommal helyi lelkes lakosokból álló egyesület szervezésében, az önkormányzat támogatásával valósul meg az Egészség Nap nevű rendezvény, ahol a lakosság ingyenesen vehet részt különféle egészségügyi szűrő programokon. Sajnos mivel a program civil szervezésű, kérdéses, hogy meddig lesz jövője, lesz e utánpótlása a hasonló nagyszerű és nagy értékű civil kezdeményezéseknek?!

Az egészségügyi és egyéb prevenció programok és szolgáltatások hiánya mögött áll az is, hogy helyben és a környező településeken is egyre kevesebb civil szervezet működik. A civil szféra tagjainak a profilja elsősorban a prevenció tevékenység, az általuk képviselt értékek közvetítése, a társadalmi tudatformálás és érzékenyítés. Hiányuk esetén állami, közpénzből fenntartott

¹² <https://hu.wikipedia.org/wiki/Prevenci%C3%B3>

intézményeknek a kezelés mellett nincs kapacitása prevenciós tevékenységre. Problémaként definiálhatjuk tehát a prevenciós- és szűrő programokhoz való helyi lakosok hozzáférését és célul tűzhetjük ki az új, önkormányzati-civil kapcsolat kialakítását a hiányérzet mérséklése és a helyben megvalósuló prevenciós programok növelése érdekében. A védőnő, iskola, óvoda, családsegítő is végez természetesen prevenciós tevékenységet, de a kapacitás hiánya gátolja az ez irányú tevékenységet.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Leányvár község önkormányzata a szociális rendeletében biztosítja a helyi családok részére, gyermekük egészséges fejlődésének biztosítása érdekében a logopédiai, pszichológiai és bölcsődei szolgáltatás igénybevételének támogatását, települési támogatás keretében.

A Komárom-Esztergom megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dorogi Tanintézménye biztosítja a helyi speciális figyelmet igénylő tanulók, gyermek részére a gyógypedagógiai tanácsadást, a logopédiai ellátást és a gyógytestnevelést. A nevelési tanácsadás szolgáltatás keretében az intézmény beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak feltárását, szakvéleményezését, habilitációs célú foglalkoztatását, valamint iskolakezdéshez szükséges szakvélemény készítését végzi.

A szakszolgálat ellátási területéhez tartozik 9 település, vagyis a szolgáltatásokra való szükség és igény nagy, amit a rendelkezésre álló szakemberek alacsony létszáma nem képes ellátni, így a várakozási, előjegyzési idő hosszú.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű ételhez. Az önkormányzat minden köznevelési intézményben megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltató minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi sportegyesületeken keresztül biztosított.

f) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzattal szemben a szolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Leányvár közösségi életének elsődleges színterét a Farkas János Művelődési Ház (2518 Leányvár, Bécsi út 182.) és a mellette kialakított sportpálya. A művelődési ház biztosítja a helyszínt a helyi civil szervezetekre épülő nemzetiségi táncsoportok próbáinak, a Judó és ping-pong edzéseknek. Baráti kapcsolatokra is épülő közösségekről beszélünk, akiket összetart az azonos érdeklődési kör, hobby, ugyanakkor lehetőséget biztosítanak a közösséghez való tartozás élmények megélésére és helyes értékeket közvetítenek. A helyi rendezvények elsősorban a települési önkormányzat, német nemzetiségi önkormányzat, a Farkas János Művelődési Ház és a helyi civil szervezetek szervezésében valósulnak meg. Ezek a rendezvények általában összehozzák a falu lakosságának jelentős részét, időseket és fiatalokat egyaránt, széles körnek biztosítanak lehetőséget a szabadidő kulturált és értékes eltöltésére.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösségi együttélésnek vannak bizonyos alapvető szabályai, melyet a betartatás érdekében Leányvár község önkormányzata rendeletbe fogalmaz és 2019. folyamán életbe fog léptetni. A rendelet célja, hogy az együttélés során felmerülő konfliktus helyzetek kialakulására lehetőséget adható helyzetek elkerülhetőek, szükség esetén szankcionálhatók legyenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Leányváron az önkéntes munka nem áll távol sem a fiatal, sem az idős korosztálytól. A helyben működő, tevékenykedő civil szervezetek tagjai egytől-egyig önkéntes munka keretében vállalnak feladatot az egyesületek életében. Önkéntes tevékenység keretében oktatják a fiatal generáció részére a német nemzetiségi néptáncot az idősebb táncosokból kikerülő táncoktatók, a Judó sportegyesületen belül is önkéntes tevékenység keretében történik az önvédelem, a művészi szintű technikák tanítása, a gyermekeknek a sport és egymás tiszteletére való nevelése, továbbá a helyi nagycsaládok is önként fogtak össze, alakultak szervezett formába és szerveztek kezdetben kisebb, majd később nagyobb helyi közösségeket is megmozgató, értékes programokat. Természetesen az előbbieken kiemelt konkrét önkéntes tevékenység keretében ellátott pozíciókon túl ezen egyesületekben és a falunk életében is rendkívül sok olyan feladat és háttérmunka van, melyek elvégzése mögött egy-egy munkáját önkéntes alapon ellátó személy áll. Az önkéntes munka az, amit jó szándékú emberek mások javára, a közös jó érdekében önként, tudatosan, kényszer vagy ellenszolgáltatás nélkül, egyénileg vagy csoportosan végeznek. Leányvár többek között azért is jó élni, mert nagyon sok „jó szándékú ember” lakja ezt a kicsiny települést, akik önként segítenek egymásnak, másnak. Következtethetést is vonhatunk le, még hozzá azt, hogy az önkéntes szerveződésekre alapozva, vagy önkénteseket toborozva és koordinálva nagy célokat sikerülhet helyi szinten megvalósítani.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Leányváron nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák A tartós munkanélküliség, száma nem csökken	fejlesztési lehetőségek közfoglalkoztatás folytatása, munkaerő-piaci szolgáltatások biztosítása
Pályakezdők és 50 év feletti álláskeresők magas száma	Tájékoztatás az elhelyezkedést támogató lehetőségekről.
A szegénység oka a tartós munkanélküliség, a tartós munkanélküliek száma nem csökken	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése	Bursa Hungarica ösztöndíj továbbfolytatása. Nyári diákmunka program folytatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyarország 1990-ben írta alá az 1989. november 20-án, New Yorkban kelt Gyermekjogi Egyezményt és az Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdetett ki, így annak rendelkezései a hazai törvényekhez hasonlóan hatályos és érvényes. Az egyezmény összefoglalja azoknak a jogoknak a minimumát, amelyeket minden államnak biztosítania kell a gyermekek számára, így a gyermekek életben maradását, fejlődését, védelmét és a társadalomban való részvételét biztosító jogokat. Az egyezmény elsősorban az államra nézve fogalmaz meg kötelességet, az aláíró országoknak – így Magyarországnak is – az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága előtt rendszeresen be kell számolnia az egyezményben foglaltak betartásáról.¹³

Az egyezmény aláírását követően a Magyar Köztársaság Országgyűlése 2007. május 31-én elfogadta a 47/2007. (V. 31.) OGY határozatot és annak mellékletét képező „Legyen jobb a gyermekeknek” (2007-2032) kormány stratégiát, melynek a célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek a növelése.

Magyarország Alaptörvénye is tartalmaz a gyermekek védelmét célzó rendelkezést. A XV. cikk (5) bekezdése értelmében Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A gyermeki jogok szűkebb körét, továbbá a gyermekeket megillető védelem rendszerének részleteit a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza. A törvény értelmében a 14. §-nak (1) bekezdése értelmében a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve

¹³ <https://unicef.hu/igy-segitunk/koz-os-ugyeink/gyermekjogok/gyermekjogi-egyezmennyrol/>

gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Önkormányzatunk a költségvetésének terhére, a szociális alapon biztosítható települési támogatási kerettel is igyekszik a helyi gyermekeket és családjaikat támogatni a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben a települési önkormányzat jegyzőjének feladat- és hatáskörébe tartozó ellátások biztosításán túl.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdetett Gyermejkogi Egyezmény értelmében a gyermek az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve, ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

A 2018 január elején aktuális adatok alapján a Leányvár lakónépességének száma 1851 fő, melyből összesen 402 fő a gyermek. A gyermekek között kisgyermek korúak korcsoportja (0-2 év) képviselteti magát a legkisebb arányban, kicsivel többen vannak az óvodás korú (3-5 év) gyermekek és náluk is többen a középiskolás korosztály. A legnagyobb létszámú korosztály a gyermekek körében Leányváron az általános iskolás korosztály, ami természetesen abból is adódik, hogy korösszetételben a legtágabb korcsoportról van szó.

KORCSOPORT	2018.01.01.
0-2	57
3-5	70
6-14	194
15-18	81
Összesen	402
19-60	1064
61-	385
Összesen	1449
Mindösszesen	1851

A település teljes lakónépességének nagyságrendileg csupán 21 %-át alkotják a gyerekek, vagyis arányuk igen alacsony. A 2017-es évet felölelő védőnői beszámoló alapján ebben az évben összesen 17 gyermek született, ami az előző évek tekintetében a 2014-ben tapasztalt kiemelkedő gyermekszületési szám után a legmagasabb.

Leányváron a gyermekek részére helyben biztosított a német nemzetiségi **óvodai** nevelés és a szintén nemzetiségi **általános iskolai** oktatás is. Az óvodai nevelést 2013.06.30-ig Közoktatási Társulási formában biztosította a településünk, majd 2013.07.01-től az önkormányzat saját fenntartásba került át az óvod, mely jelenleg több mint 80 férőhellyel, 4 csoporttal, leányvári felvételi körzethatárral működik. Az óvodánkban kihelyezett logopédus és pszichológus foglalkozik a gyermekekkel. Utóbbi státusz jelenleg sajnos betöltetlen, de cél, hogy mielőbb szakembert találjunk a feladat ellátására és a „státuszok” stabil, gyakorlott szakemberekkel kerüljenek betöltésre, hogy biztosítani tudjuk óvodásaink fejlesztését és felzárkóztatását. Az óvoda 6:30 órától 16:30 óráig tart nyitva, amely lefedi a fő munkaidőt, segítve ezzel a szülők munkavállalását. 2018-ban az óvoda eu-s finanszírozású pályázat keretében biztonságos és sok

gyerek mozgásigényét kielégítő óvodakertet kapott. A korszerűtlen játékok, hinták lecserélésre kerültek, és modern, minőségi nevelési környezetet teremtettünk a gyermekek részére. A pályázati források felhasználása mellett az óvoda az önkéntes társadalmi szerepvállalás forrásából építkezve, szülők, nevelők, támogatók segítségével is folyamatosan kívül-belül szépül.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	n.a.	4	75	1	77	n.a.
2013	84	4	80	1	91	n.a.
2014	79	4	80	1	84	n.a.
2015	73	4	80	1	66	n.a.
2016	71	4	80	1	72	n.a.
2017	79	4	80	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat jól mutatja, hogy az óvodába beíratott gyermekek száma minden évben alig marad el a férőhelyek számától, vagyis a kihasználtság gyakorlatilag 100%-os.

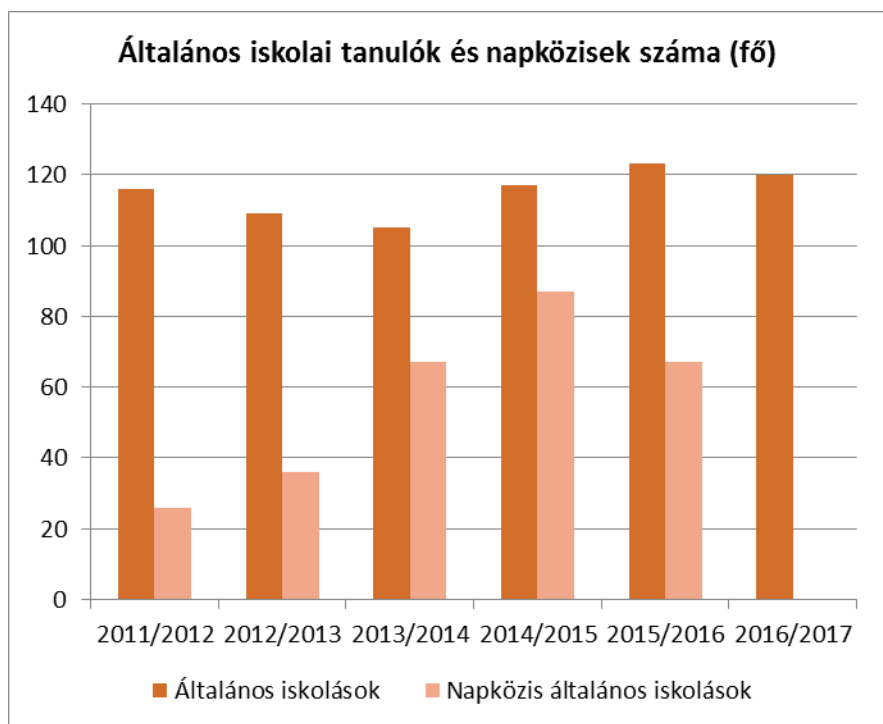
Az intézmény sajnos külön tornaszobával nem rendelkezik, ami a befogadóképesség maximális kihasználtságával együtt indokolja az óvoda további bővítését a terület adta lehetőségekhez mérten.

Leányvár 8 osztályos, alsó- és felső tagozatból álló német nemzetiségi általános iskoláját 2013. január 01-től a Klebelsberg Kuno Intézményfenntartó működteti. Az iskola nemzetiségi jellegéből adódóan heti 5 órában tanulják a diákok a németet nyelvet az intézményben. Az iskola arculatát a nyelvoktatás mellett a tehetséggondozás is meghatározza. Az iskola német nyelv területén kiemelkedő képességű tanulói országos megmérettetésekre is eljutnak, ők a Pilisvörösvári Nemzetiségi Gimnáziumba, illetve a budapesti gimnáziumok nyelvi tagozatára nyernek felvételt. Bár igazi nagy tornateremmel az intézmény nem rendelkezik, tornaszobája, az iskola melletti sportpálya, az intézmény eszköz-felszereltsége és szervezett programjai (sportversenyeken való részvétel, úszás-oktatás) a testnevelésre alkalmas terepet nyújtanak a diákok részére. A kisiskolások heti rendszerességgel órarendbe beépítve látogatják a helyi Judo Egyesület játékos délelőttiit. A táncos gyerekek szintén heti rendszerességgel látogatják a délutáni nemzetiségi táncórákat. Asztalitenisz, énekkari foglalkozások tehetik még teljesebbé a tanulók délutáni elfoglaltságait. Az intézmény célja a diákok értékteremtő nevelése, a továbbtanuláshoz szükséges tudás megalapozása. A gyermekek nyelvi fejlődését elősegítendő az iskolában logopédiai szolgáltatás biztosított.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	72	44	116	26	22,4%
2012/2013	64	45	109	36	33,0%
2013/2014	60	45	105	67	63,8%
2014/2015	69	48	117	87	74,4%
2015/2016	73	50	123	67	54,5%
2016/2017	74	46	120	n.a.	0,0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő általános iskoláskorúak száma 2017-ben 194 fő, ugyanakkor a helyi általános iskolába járók száma csak 120 fő volt. A fenti táblázatból jól látszik, hogy a diákokat nagy létszámban viszik el a szülők 8-6 osztályos gimnáziumokba, hiszen a diákok száma a felső tagozaton jelentősen megfogytokozik az alsó tagozat létszámadatahoz képest.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5.§-nak n) pontja értelmében a **veszélyeztetettség** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete által megjelentetett Gyermekvédelmi fogalomtár a veszélyeztetettség definícióját az alábbiak szerint részletezi.

Veszélyeztetett gyermek az a gyermek, aki:

- családjában vagy környezetében, ismétlődő vagy tartós fizikai, lelki bántalmazásnak, szexuális zaklatásnak, erőszaknak, elhanyagolásnak van kitéve és/vagy fejlődésében családja, közvetlen környezete károsan befolyásolja,
- testi vagy pszichés fejlődését ártalmas környezeti hatások, rossz interperszonális kapcsolatok akadályozzák, károsítják.¹⁴

A veszélyeztetettség nem akut helyzet, hanem veszélyeztető folyamat következtében kialakult állapot, így a jelzőrendszer tagjainak – védőnő, óvodapedagógus, iskola, házi orvos, stb. - kiemelt szerepe van a veszélyeztetettség felismerésében.

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 4. § n) bekezdése alapján a járási gyámhivatal intézkedik a **gyermek védelembe** vétele ügyében. A gyámhivatal a jogszabályban meghatározott szervek, személyek jelzése, kezdeményezése, javaslata alapján köteles a védelembe vétel iránti eljárást hivatalból lefolytatni.

Amennyiben az eljárás nem a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére indult, úgy a gyámhivatal beszerzi az illetékes gyermekjóléti szolgálat javaslatát az ügyben.

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Települési önkormányzat jegyzőjének feladat- és hatáskörébe tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása. Az ellátásra való jogosultsági feltételekről – egy főre jutó családi jövedelem és vagyon mértéke - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek - kiskorú, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorú - szociális helyzete alapján jogosult:

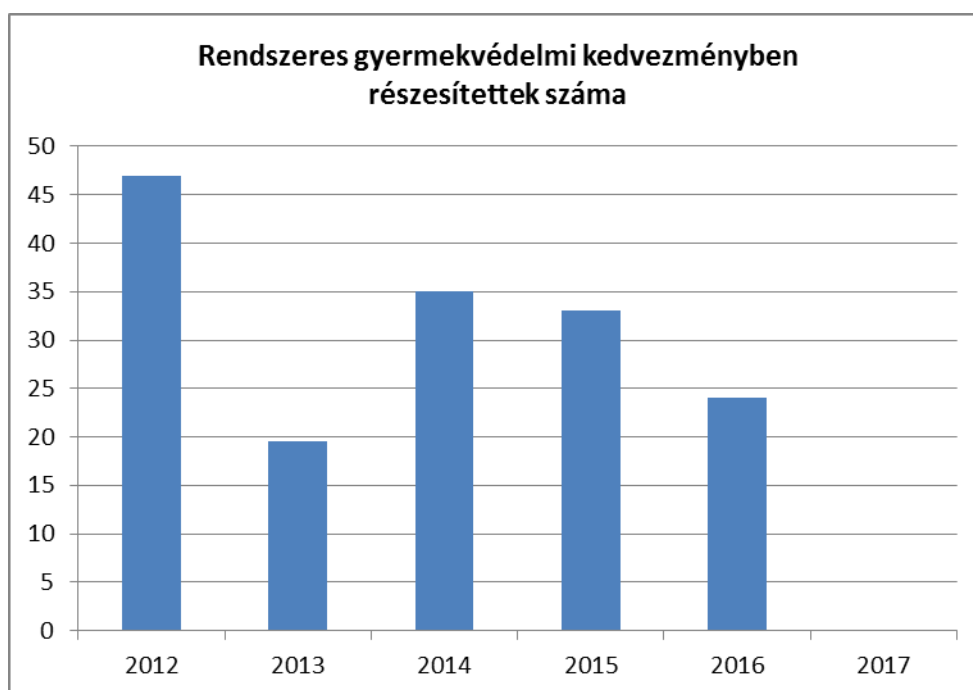
- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre,
- a szünidei gyermekétkeztetésre (amennyiben megfelel további letételeknek is)
- más jogszabályokban meghatározott kedvezményeknek az igénybevételére,
- évente két alkalommal természetbeni juttatásként meghatározott alap-, vagy emelt összegű Erzsébet-utalványra.

¹⁴ <http://www.macsgyoe.hu/>

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	47
2013	19,5
2014	35
2015	33
2016	24
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekvédelmi törvény 19. § (1a) bekezdése értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Leányváron 1 fő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú unokáját gyámként nevelő nyugellátásban részesülő nagymama részesül a pénzbeli ellátásban. Az ellátás

2018-ba került megállapításra, korábban nem nyújtott be kérelmet önkormányzatunkhoz rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására családba fogadó gyám.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

1997. évi XXXI. törvény 21./B §-a értelmében az intézményi gyermekétkeztetés ingyenesen kell biztosítani az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették, vagy fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében elhelyezett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településünkön magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számára, arányára vonatkozó adatok nincsenek nyilvántartva.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Leányvár területén nincsenek szegregált településrészek, se telepek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Leányvár község teljes közigazgatási területe egy védőnői ellátási körzetet alkot. Az ellátás székhelye: 2518 Leányvár, Erzsébet u. 4. A védőnő feladatkörében ellátja:

- várandós gondozás, nővédelem
- csecsemő kisgyermek és ifjúsági gondozás
- óvodai előadások, foglalkozások
- iskolai szűrővizsgálatok, előadások, foglalkozások, kötelező védőoltások szervezése, lebonyolítása
- egyéb egészségnevelő, közösségformáló tevékenységek
- kapcsolattartás más intézményekkel

Várandós tanácsadással hetente egy alkalommal, minden hétfőn 9-től 11 óráig várja védőnőnk a helyi kismamákat, akikkel a kapcsolattartás már a gyermek születését megelőzően is rendszeres és folyamatos. Csecsemő tanácsadás minden héten szerdán 9-től 12 óráig biztosított. Az MSZSZ, azaz mozgó szakorvosi szolgálat minden hónap első keddjén 13-tól 14 óráig elérhető a védőnői szolgálat székhelyén. A védőnő szerepe a gyermekek egészséges fejlődésének támogatásában elsődleges, ezért védőnőnk célja, hogy az anyukákkal jó kapcsolatot építsen ki és ápoljon. A várandós gondozás mindenki számára elérhetővé tétele érdekében védőnőnk a tanácsadások időpontjait egyeztetése tekintetében rugalmas, együttműködik a kismamával és szükség esetén igazodik munkarendjéhez.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Leányvár község teljes közigazgatási területe egy gyermek-háziorvosi ellátási körzetet alkot. A településen 1 gyermek háziorvos tart egészséges tanácsadás keretében havi 1 alkalommal ellenőrzést és tanácsadást. Beteg gyermekkel a legközelebbi gyermek-háziorvosi ellátás a szomszédos településeken – Piliscsév, Keszthely - is elérhető. Személyautóval 5-5 perc alatt megközelíthető mindkét település, ugyanakkor tömegközlekedéssel már nehezebb, közvetlen buszjárat nem gyakori rendszerességgel biztosított, vonattal nem érdemes útra kelni az állomások és a rendelők közötti óriási távolság miatt. Ugyanakkor a Leányvártól 7-8 km-re lévő Dorogon több gyermekorvosi praxis is működik, szabad orvosválasztás lévén a tömegközlekedésre utalt lakosságnak Dorogon praktizáló gyermek-háziorvosválasztás elérhetőbbnek bizonyulhat. Egyértelműen megállapítható, hogy gondot jelent, hogy nem megoldott helyben a gyermek-háziorvosi ellátás.

A gyermek járóbeteg szakorvosi ellátások legközelebb Dorogon, Esztergomban és Tatabányán elérhetőek, gyermek fekvőbeteg osztály van Esztergomban és Tatabányán.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatokkal

0–7 éves korúak speciális ellátási igényeire vonatkozó adatok településünk nem rendelkezik.

d) gyermekjóléti alapellátás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó **gyermekjóléti alapellátások** körébe tartozik a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása, a gyermekek átmeneti gondozása és a Biztos Kezdet Gyerekház. Leányvár a **gyermekjóléti szolgáltatásról** a - mely a szociális alapszolgáltatások körébe tartozó családsegítéssel egy szolgáltató keretében működtethető - a Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás keretei között működő Dorog és Térsége Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével gondoskodik. A gyermekjóléti alapellátás célja a gyermekjólétnek, azaz a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, személyi, vagyoni és egyéb jogainak biztosítása. Leányvár tekintetében az önkormányzat és a helyi klienskörnek a Szolgálattal, valamint a Szolgáltatnak a helyi jelzőrendszeri tagokkal való együttműködését nehezítették a korábbi évek szervezeti átalakulásai, valamint a segítő személyében történő gyakori váltások. A 2018-as év második felére a rendszer működése helyre állt, a segítő személye tekintetében változás nem várható, az ügyfelek elfogadják, együttműködnek vele, kialakult a bizalmi viszony, a jelzőrendszer koordinálása és a tagjaival való kapcsolattartás és ápolás ismét előtérbe került a gyermekek veszélyeztetettségének felderítése és megelőzése érdekében. A Szolgálat 217. évi beszámolójából kiderül, hogy a jelzőrendszeri tagok igényt jeleztek a szorosabb kapcsolattartásra és a jelzéseket követő intézkedésekről történő visszajelzésekre.

A **gyermekek napközbeni ellátásaként** az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek napközbeni ellátásukról nem tudnak szülei, törvényes képviselői gondoskodni a 1997. évi XXXI. törvény 41. §-a (1) bekezdésében meghatározott okok miatt. 2017. január elsejétől a gyermekvédelmi törvény módosításának hatására alapvetően átalakult a gyermekek napközbeni

ellátása. A bölcsődei ellátást a jogszabályváltozás előtt csak a tízezer főt meghaladó lakosú településeken kellett megszervezni, ám 2017-től minden olyan településen kötelező önkormányzati feladat ennek biztosítása, ahol 40-nél több 3 éven aluli él, vagy legalább 5 gyermek tekintetében erre igény jelentkezik. E kötelezettség teljesítésére, az előírásoknak megfelelő feltételek megteremtésére a jogszabály 2018 végéig adott lehetőséget bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, vagy családi bölcsőde, mint a nappali ellátás biztosítására engedélyezett különböző alternatívákkal. Leányvár önkormányzata 2017 januárjában kötött megállapodást a Tündérország Családi Bölcsődével a bölcsődei feladatok ellátására.

e) gyermekvédelem

A Dorog és Térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve biztosított, ugyanakkor a nevelési oktatási intézményekben megbízott gyermekvédelmi felelős is tevékenykedik ezen a területen.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Leányvár község önkormányzata sürgős szükség esetén, ha a rendkívüli élethelyzet az azonnali segítséget indokolja, jövedelemre való tekintet nélkül hivatalból és kérelemre is megállapíthatja a rendkívüli települési támogatás. Ebben az esetben a támogatás összege alkalmanként maximum 100 000 Ft-ig terjedhet.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az emberek életében meghatározó tényező a **szabadidő**, a személyiség önmegvalósításának szerves része, eltöltésének értékes és hasznos módját nem lehet életkortól, nemtől, társadalmi helyzettől függetlenül mindenkire egyaránt érvényes módon meghatározni. A szabadidő termékeny időként felhasználása, sajátos igényeket és képességeket feltételez, melyeket már kisgyermekkorban meg kell alapozni, tehát a szabadidő eltöltésére is nevelni kell. A nevelés elsődleges színterei a közvetlen család és az iskola, ezen társadalmi intézményekre hárul a legnagyobb felelősség a gyermekek szabadidős tevékenységeivel kapcsolatos szokások kialakításában.

A Leányvári Erdély Jenő Általános iskola pedagógusai rendkívüli figyelmet fordítanak a tanórán kívüli szabadidős programok - vetélkedők, versenyek, sportdélutánok, különféle szakkörök, kulturális programok – szervezésére. Az iskola tanulói szervezett úszásoktatásban részesülnek, a kisiskolások pedig heti rendszerességgel órarendbe beépítve látogatják a helyi Judo Egyesület sportos-játékos délelőttiit, ezáltal biztosítja a gyermekek részére a különféle sportágak megismerését, a sport szeretetének megalapozását és testi-lelki **egészségfejlesztésüket**. Az iskola nyári időszakban is biztosít a gyermekek részére szabadidős programokat, év végi osztálykirándulások, különféle túrák, kirándulások és a nyaranta szervezett erdei táborok keretei között. Az iskola külön könyvtárral nem rendelkezik, de könyvtárlománya viszonylag gazdag és szorosan együttműködik a helyi Művelődési Házban működő Községi Könyvtárral, mely könyvtárhasználati vetélkedővel teszi vonzóvá a diákok számára a könyvtári látogatásokat.

Leányváron az iskola mellett a Művelődési Ház biztosítja szabadidős programok színtereit. Az épületben tartja edzéseit, a nemzetközi sikereket elért és már korábban említett Judo Sport Egyesület, ami nem csak a leányvári gyerekek és fiatalok számára nyújt lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére, hanem a környező falvakban, településeken élő ifjúság számára is. A Leányvári Német Nemzetiség Kulturális Egyesület csoportjai is az intézményben tartják heti

rendszereséggel próbáikat. Néptáncsoport különböző korosztályokat felölelő csoportokkal működik. A legkisebbek helyi gyűjtésű énekeket, mondókákat és körjátékokat tanulnak, a nagyobbak a magyarországi németek által összegyűjtött gyermektáncokat gyakorolják, az ifjúsági és felnőtt korosztályban működő csoport tagjai pedig különböző autentikus lépésekből felépülő koreográfiákat táncolnak. A csoportok évente 25-30 hazai és külföldi táncfesztiválon, megyei, régiós és országos táncminősítőn vesznek részt, melyeken eredeti leányvári népviseletben lépnek fel. A táncsoport legfőbb célja, hogy megmutassa és átadja az ifjúság számára a régi értékeket, hagyományőrző táncokat és énekeket.

Összességében elmondható, hogy az iskola, valamint a faluban működő egyesületek több alternatívát is biztosítanak a szabadidő eltöltésére. A gyerekek nagy része tartozik valamilyen közösséghez (táncsoport, judo, asztalitenisz), ami a mai individualista világban már magában nagy érték. Ugyanakkor a felnőttek, idősebb korosztály tekintetében hiány mutatkozik a szabadidős, egészségfejlesztést támogató programok tekintetében, tehát településünk esetében fejlesztési lehetőségként merül fel a szabadidő értékes eltöltésére és az egészségfejlesztésre alkalmas programok repertoárjának bővítése.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az óvodában, iskolában az intézményi gyermekétkeztetés megoldott, ízlést, igényt és előírást is kielégítő étkeztetést biztosít a gyermekeknek.

Önkormányzatunk a gyermekvédelmi törvény alapján kötelezően megszervezi és ételhordóban történő házhozszállítással biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést az arra igényt tartó hátrányos helyzetű- és halmozottan hátrányos helyzetű rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Önkormányzatunk felé nem érkezett jelzés a fent nevezett sérelmekről.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A Család- és gyermekjóléti szolgálat koordinálásával megvalósuló ruha-, élelmiszer- és egyéb adományok osztása, mint hátránykompenzáló és a rászorulókat előnyben részesítő természetbeni juttatások nagyban hozzájárulnak a támogatottak helyzetének komfortérzetének javításához. Hasonló előnyben részesítést alkalmaz önkormányzatunk az éves szinten pályázati keretek között beszerzett szociális célú tűzifa támogatás kiosztásakor, hiszen a pályázati rendelkezik arról, hogy milyen típusú ügyfeleket/kérelmezőket kell a kérelmek elbírálásakor előnyben részesíteni.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 13. bekezdése szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Leányvár óvodájának alapító okiratában szerepel, hogy fogadja az SNI-s gyermekeket, továbbá a helyi általános iskolában is biztosított a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek oktatása, vagyis biztosítottak az integrált oktatás nevelés és oktatás feltételei.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló esetében a családsegítő fokozott kapcsolatot tart a jelzőrendszer működtetése keretében az intézményekkel és szükség esetén gondoskodik mind a gyermek és annak családja, mind az intézmény támogatásáról.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A kérdésre korábban választ adtunk. Lásd.: 3.3. és 4.1.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Önkormányzatunk felé nem érkezett jelzés a fent nevezett sérelmekről.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Egy nevelés, egy oktatási intézmény működik a településen, a kérdés nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A kérdésre korábban választ adtunk. Lásd.: 4.3. j)

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Óvodai tornaszoba hiánya.	Óvodai bővítés.
Gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai között együttműködés erősítésre szorul.	Jelzőrendszer működésének erősítése, koordinálása.
Alacsony a szabadidő eltöltésre alkalmas játszótérek és zöld terület aránya.	Akadálymentes parkok, játszótérek bővítése, felújítása.
Az óvoda nyári időszakban történő bezárása több család számára jelent nehézséget gyermeke biztonságos elhelyezése tekintetében.	Igények felmérése és lehetőségek feltárása, hogy ebben az időszakban is legyen óvodai ellátás.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) alapján az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására.¹⁵

Magyarországon az Alaptörvény II. cikke rögzíti, hogy az emberi méltóság sérthetetlen és minden embernek joga, XV. cikke pedig rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. Az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen és azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás előmozdítása elsősorban állami kötelezettség, megalkotta az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvényt. A törvény 8. §-a értelmében hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.¹⁶ Ilyen tulajdonságnak minősül többek között a nemiség, a családi állapot és az anyaság is, melyek alapján sajnos a valóságban a nőket számos területen – kiemelten a munkaerő-piacon - továbbra is ér hátrányos megkülönböztetés.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az Európa 2020 stratégia az Európai Unió növekedési és foglalkoztatási stratégiája, melynek egyik célkitűzése a 75 százalékos foglalkoztatási ráta elérése. Ehhez jelentős potenciált jelenthet a női foglalkoztatás növelése. A jelenleg érvényes foglalkoztatási irányelvek négy kulcsterületen fogalmaznak meg prioritásokat a tagállamok számára:

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

¹⁶ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0300125.TV>

- munkaerő iránti kereslet növelése;
- a munkaerő kínálat minőségének javítása (oktatás, képzés);
- munkaerőpiac működésének javítása;
- esélyegyenlőség biztosítása, szegénység kezelése.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Bizottság 2015-ös közös foglalkoztatási jelentése (Joint Employment Report) megállapította, hogy bár történtek javulások az uniós tagállamokban, ennek ellenére továbbra is a nők

- foglalkoztatottsági aránya jóval alacsonyabb a férfiakénál,
- túlsúlyban vannak egyes kevésbé megbecsült és megfizetett ágazatokban és szakmákban,
- gyakrabban látnak el munkaköröket részmunkaidőben,
- aránytalanul kis számban jutnak vállalati vezetői, illetve politikai vagy gazdasági döntéshozói tisztséghez.

Mindezek következményeként is a szegénység jobban veszélyezteti a nőket, különösen a nyugdíjasokat, valamint a gyermeküket egyedül nevelő anyákat és az olyan hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó nőket, mint például az etnikai kisebbségek és a bevándorlók.

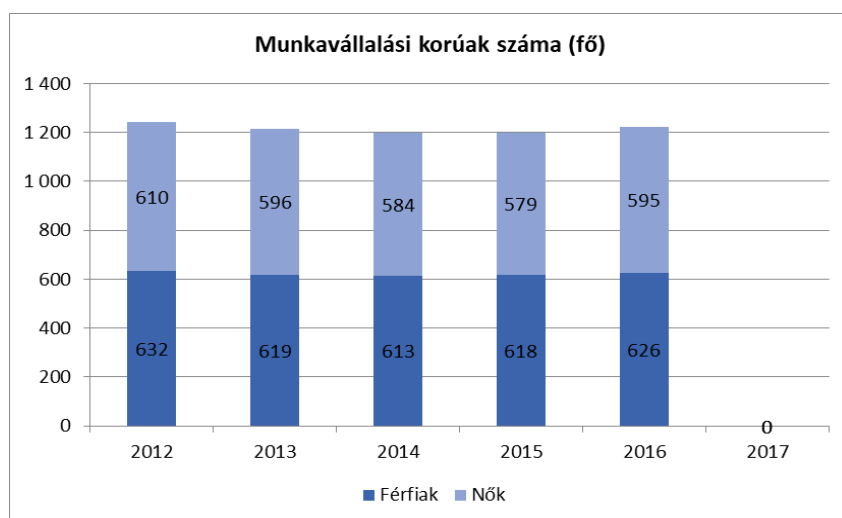
A hazánkban 1982-ben kihirdetett, Egyezmény a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ dokumentum (ún. CEDAW egyezmény) 11. cikkelye sorolja fel a foglalkoztatás területén biztosítandó egyenlőségi jogokat. Ezek között szerepel többek között, hogy a kiválasztáskor ugyanazokat az ismérveket kell figyelembe venni az egyes jelentkezőknél, illetve az, hogy biztosítani kell az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének érvényesülését. A CEDAW Bizottság rendszeresen ellenőrzi az egyezményben foglaltak megvalósulását. Legutóbb erre 2013-ban került sor, amikor is felhívták Magyarország figyelmét, hogy növelje a női foglalkoztatást, szüntesse meg a foglalkoztatási szegregációt és a nemek közötti bérkülönbséget.

Ha az alábbi táblázat értékeit vizsgáljuk Leányváron a nők foglalkoztatási rátája igen magasnak bizonyul és éves szinten is javul, hiszen a munkavállalási korú nők számának töredéke van regisztrált álláskeresőként nyilvántartva. A tényleges foglalkoztatottakról nincs adatunk, így nem tudhatjuk, hogy hányan vannak olyanok, akik ugyan nem dolgoznak, de munkanélküliként nincsenek nyilvántartva. A munkanélküliek számából következtetve a foglalkoztatottsági ráta a nők esetében az elmúlt évek során kedvezőbb a férfiakéhoz képest.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	632	610	n.a.	n.a.	42	28
2013	619	596	n.a.	n.a.	33	23
2014	613	584	n.a.	n.a.	25	17
2015	618	579	n.a.	n.a.	18	15
2016	626	595	n.a.	n.a.	17	11
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	14	11

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők részvételéről a foglalkoztatást segítő és képzési programokban nincs adatunk.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony, nem piacképes iskolai végzettség minden esetben megnehezíti a munkaerő-piaci elhelyezkedést. A probléma hatványozottan érzékelhető alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nő esetében, akiknek helyzetét az anyaság és a szereppel kapcsolatos negatív munkáltatói sztereotípiák is nehezítik. A munkaerő-piacra történő be- vagy visszailleszkedést segítheti a Foglalkoztatási Szolgálat helyileg illetékes szerve által biztosított képzések, munkaerő-piaci szolgáltatások. Önkormányzatunk az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező regisztrált álláskeresők részére közfoglalkoztatás keretében tud foglalkoztatást biztosítani. A női munkakörök ezen a területen elsősorban takarítói munkát jelentenek. Helyi szinten álláskeresési tanácsadás típusú szolgáltatásokkal – tájékoztatás, önéletrajz készítés, stb. - áll rendelkezésre az önkormányzat részéről a szociális ügyintéző az ezen a területen segítséget kérő ügyfelek részére. A Farkas János Művelődési Házban működő eMagyarország Pont-ban internetes álláskereséshez kapnak segítséget az ügyfelek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az Eurostat 2014-es vizsgálata alapján a teljes munkaidőben foglalkoztatott nők bruttó átlagkeresete globálisan 30%-kal kevesebb, mint a férfiaké. Magyarországon ez az érték 15,1%.¹⁷

Magyarországon a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (1) bekezdése értelmében a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Ennek részletszabályait az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról szóló 2003. évi CXXV.tv tartalmazza.

A törvényi szabályozás ellenére a magyarországi női és férfi bér közötti bérszakadék mégis létezik. A jelenség összetett, magyarázó tényezői lehetnek, hogy hazánkban a női vezetők aránya alacsony, a női fizetetlen munkavégzés aránya a férfiakénál magasabb, a nőknél gyakoribb a karrier

¹⁷

http://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_10_nok_a_munkaeropiacon.pdf/91c7128a-ad5e-45e4-b50a-59e7de659c3d

megszakítása vagy feladása. Háttérben állhat az is, hogy a valóságban létezik a munkaerő-piaci szegregáció és a fizetési diszkrimináció is.

Többszörösen hátrányos helyzetben vannak a gyermekvállalást követően munkába állni szándékozó nők és lehetőségeiket tekintve még inkább kedvezőtlenebb helyzetben vannak a sokgyermekes édesanyák, illetve a gyermeküket egyedül nevelő édesanyák a munkaerő-piacon. Az anyaság mellett, az alacsony iskolai végzettség, a kor, a nemzetiség, a rossz szociális helyzetből adódó kedvezőtlen érdekérvényesítési lehetőségek, az anyagi és lakhatási problémák is nehezítheti a munkaerőpiacról kiesett nők munkába állását. Az említett tényezők együttes fennállása esetén már egy jól megtervezett munkavállalói készség/képesség fejlesztő képzés sem biztos, hogy megfelelő segítség a probléma megoldására, már nem feltétlenül a munkavállalói készségek/képességek hiánya áll a munkába állási kísérletek kudarca mögött, hanem egyéb munkavállalást akadályozó tényezőkről, melyeket először el kell hárítani.

Leányvár önkormányzatának foglalkoztatás területén történt hátrányos megkülönböztetésről helyi lakos vonatkozásában nincs tudomása, ugyanakkor amennyiben ilyen panasszal keresik meg hivatalunkat, felkészültek vagyunk az információnyújtásra és a panaszost segítjük az illetékes hatósággal való kapcsolatfelvételben és a panasz bejelentésében, jogainak érvényesítésében.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Leányváron 80 férőhelyes óvoda és 7 férőhely erejéig feladatellátási szerződés keretében bölcsőde biztosítja a gyermekek napközbeni ellátást. Az óvoda és a bölcsőde nyitvatartása lefedi a fő munkaidőt, segítve ezzel a szülők munkavállalását.

A gyermekek intézményesített napközbeni ellátásának biztosítása nagy segítség a szülőknek, elősegítő a nők munkavállalását, ugyanakkor egyéb családi erőforrás – nagyszülők, dédszülők, rokonok – nem áll rendelkezésre, a nehézségeket – gyerek betegsége, szünidei zárva tartások – nehéz összehangolni a munkavégzéssel.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés támogatása, az anya- és gyermekgondozás többek között a védőnő szakmai munkájának keretében valósul meg, aki a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekeikre kiemelt figyelmet fordít együttműködve a családsegítővel. A védőnő a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdi, segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és az ezek igényléséhez szükséges nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolákban kerül sor.

Leányváron heti egy alkalommal a Járási Hivatal ügysegéd delegálásával tart kihelyezett ügyfélfogadást. A szolgáltatás keretében a családok, édesanyák segítséget kapnak a gyermek után járó támogatások igénybeviteléhez, az ügyintézéshez.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Leányváron a családon belül történt, nőket érő erőszak elkövetéséről és elszenvedéséről nincs tudomásunk. Sajnos a nőket érő erőszakos esetek és a párkapcsolaton belül előforduló bántalmazási ügyek többsége nem is kerül nyilvánosságra. A veszélyeztetettség elkerülése érdekében a szociális jelzőrendszerünk működését támogatjuk, önkormányzatunk szociális segítő aktívan részt vesz benne.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások megyén belül 50 km-es körzetben 1 helyen vehető igénybe, Budapest irányába az ilyen szolgáltatások köre megfelelően kiépített.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Leányváron a döntéshozatali folyamatokban is képviselik magukat nők. Bár az önkormányzat képviselő testületének csak egy női tagja van, a német nemzetiségi önkormányzat tagjai között a nők vannak többségben. A helyi óvoda és az általános iskola vezetői is nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nőket és főleg a kisgyermekes anyákat jobban érinti a munkaerő-piacra való visszatérés nehézsége.	Óvodai férőhelyek számának bővítése. Részmunkaidős foglalkoztatási forma bevezetése az önkormányzatnál és annak fenntartásában álló intézményeknél.
Egészségfejlesztési-, szabadidős- és szűrő programokhoz való hozzáférés lehetősége szűkös.	Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős szűrő programokhoz való hozzáférés javítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben külön nevesíti és tiltja az életkor alapú diszkriminációt. Az Országgyűlés a 81/2009.(X.2.) OGY határozatával elfogadta az Idősügyi Nemzeti Stratégiát 2009-2034-ig terjedő időszakokra. Az Idősügyi Nemzeti Stratégia meghatározza a fejlesztendő területeket, a benne foglaltak komplex gyakorlati végrehajtásának megvalósítását. A Stratégia célja hosszú távon biztosítani, hogy időben és megfelelő módon tudjunk felkészülni az idősödésre, hogy az idősek minél tovább tudjanak aktívak és függetlenek maradni.

Az időskorúakat az egyes társadalmak egymástól különbözően definiálják. Sokszor a nyugdíjkorhatárt tekintik mérvadónak, amely országonként eltérő. A nők nyugdíjkorhatára rendre alacsonyabb, ami újabb definíciós nehézségeket okoz.

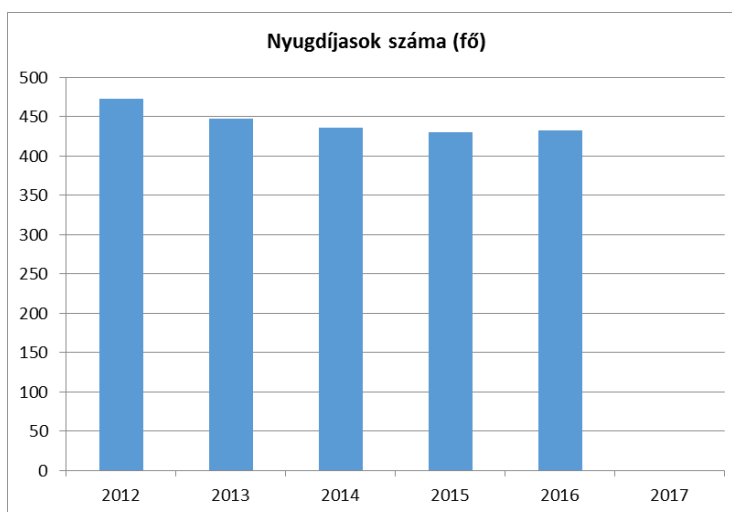
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Leányváron az időskorú népesség száma- amennyiben idősnek a nyugdíjasokat tekintjük – körülbelül a teljes lakónépesség negyede. Számukat vizsgálva jóval több női nyugdíjas él Leányváron, majdnem dupla annyian, mint férfi nyugdíjasok.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	176	297	473
2013	165	283	448
2014	156	280	436
2015	159	271	430
2016	154	279	433
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjazás alapvető változásokat hoz az egyén és családja életébe. Csökken a jövedelem, kezdenek leépülni a munkahelyi, baráti kapcsolatok és ez mentális problémákhoz is vezethet. Az öregségi vagy az özvegyégi nyugdíj, a házastárs halála után egyre kevésbé elegendő a létfenntartáshoz, mely időskori szegénységhez is vezethet.

Az idős nők helyzete ebben az esetben még nehezebb, hiszen közöttük nagyobb azoknak az aránya, akik háztartásbeliként nem rendelkeztek jövedelemmel, ezért nyugdíjuk is jóval alacsonyabb. Leányváron a fenti táblázat adatai szerint nagyon sok idős egyedülálló nő él, akik az elszegényesedés szempontjából fokozottan veszélyeztetettek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete, nyugdíjasok foglalkoztatottsága, hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az életkor alapján gyakorolt hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatásban a legszembetűnőbb, ezért a munkahelyi diszkrimináció. A munkahelyi diszkrimináció elsősorban az ún. „fiatal időseket” érinti. Jellemzően az idősebb munkavállalót érinti elsőként a leépítés, az idősebb munkakereső sokkal hosszabb ideig marad tartósan munkanélküli. Az ageizmus munkaerő-piaci gyakorlata hazánkban, hogy 50 év fölött szinte már esélytelen az, hogy valaki pályázat útján elnyerjen egy állást, így marad a kapcsolati tőke vagy a munkanélküliség. Ezáltal az idősebb munkavállalók többsége több évtizedes munkaviszony után ugyanolyan körülmények között kénytelenek befejezni pályafutásukat, mint a pályakezdők: bizonytalan státuszban, létbizonytalanságban, minimálbér kategóriában vagy munkanélküliségben, vagy szociális segélyből élve. (Jászberényi 2012)

Az alábbi adatbázisból a munkanélküliek korcsoportos megoszlását vizsgálva is egyértelműen megállapítható, hogy Leányváron az összes munkanélküli száma tekintetében az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek száma a legmagasabb és számuk éves szinten nő.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		69	55	41	33	28	21
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0,75	3,75	1,25	1,25	0,5	n.a.
	%	1,1%	6,8%	3,0%	3,8%	1,8%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	8,75	6,5	7,25	6	2,75	1,25
	%	12,7%	11,9%	17,7%	18,0%	10,0%	6,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	5,25	4,5	4,75	2,75	1,25	2,25
	%	7,6%	8,2%	11,6%	8,3%	4,5%	10,7%
30-34 év (TS 1005)	Fő	10,5	4,25	2	2	3	1,75
	%	15,2%	7,8%	4,9%	6,0%	10,9%	8,3%
35-39 év (TS 1006)	Fő	8	8	4	2,25	2,75	2
	%	11,6%	14,6%	9,8%	6,8%	10,0%	9,5%
40-44 év (TS 1007)	Fő	12,5	8,75	8	3	3,5	2,75
	%	18,1%	16,0%	19,5%	9,0%	12,7%	13,1%
45-49 év (TS 1008)	Fő	8	7,25	5,5	6,25	4,25	2,75
	%	11,6%	13,2%	13,4%	18,8%	15,5%	13,1%
50-54 év (TS 1009)	Fő	4,75	2,75	2	2,25	2,75	2,75
	%	6,9%	5,0%	4,9%	6,8%	10,0%	13,1%
55-59 év (TS 1010)	Fő	9,5	8	3,75	3,25	2,25	0,25
	%	13,8%	14,6%	9,1%	9,8%	8,2%	1,2%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1	1	2,5	4,25	4,5	5,25
	%	1,4%	1,8%	6,1%	12,8%	16,4%	25,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Leányváron jelenleg kizárólag számítástechnikai ismeretek elsajátítására biztosítunk lehetőséget a Farkas János Művelődési Ház E-Magyarország szolgáltatása keretében.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az önkormányzatunk segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásához, valamint egészségi-, mentális állapotukból vagy más okból származó problémák megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közül településünkön biztosított az étkeztetés és a házi segítségnyújtás.

Az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik háziiorvosi ellátás.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Leányváron a Farkas János Művelődési Ház fogja össze a közművelődési feladatokat, ellátja az önkormányzat által kért rendezvények lebonyolítását, programok szervezését, melyek az idősök számára is lehetőséget biztosítanak a közösségi életre.

c) idősök informatikai jártassága

A Leányváron is működő eMagyarország Pont számos olyan lehetőséget biztosít minden betérő – fiataloknak és idősöknek egyaránt - számára, melyek az információs társadalomban való boldoguláshoz manapság már elengedhetetlenek:

- internet- és számítógép, illetve különböző irodai eszközök (szkenner, fénymásoló, fax, nyomtató) használata,
- különböző elektronikus szolgáltatások és tartalmak használata,

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok hiányoznak községünk életéből.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A bűnelkövetők körében a legveszélyeztetettebb korosztály, a trükkös	A rendőrségen keresztül folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás, a megelőzés

lopások, besurranásos bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá.	fontosságára. Bűncselekmény elkövetésekor tájékoztatás a segítségnyújtás lehetőségéről.
Házi jelzőrendszeres segítségnyújtás hiánya.	A szolgáltatás bevezetésének lehetőségeinek feltérképezés, a szolgáltatás bevezetése.
Magas az egyedül élő idősök (elsősorban özvegyek, főként nők) aránya, akiknél fennáll az elmagányosodás veszélye.	Szenior közösségfejlesztés.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényértelmében a fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.

A törvény 4. § a) pontja alapján fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

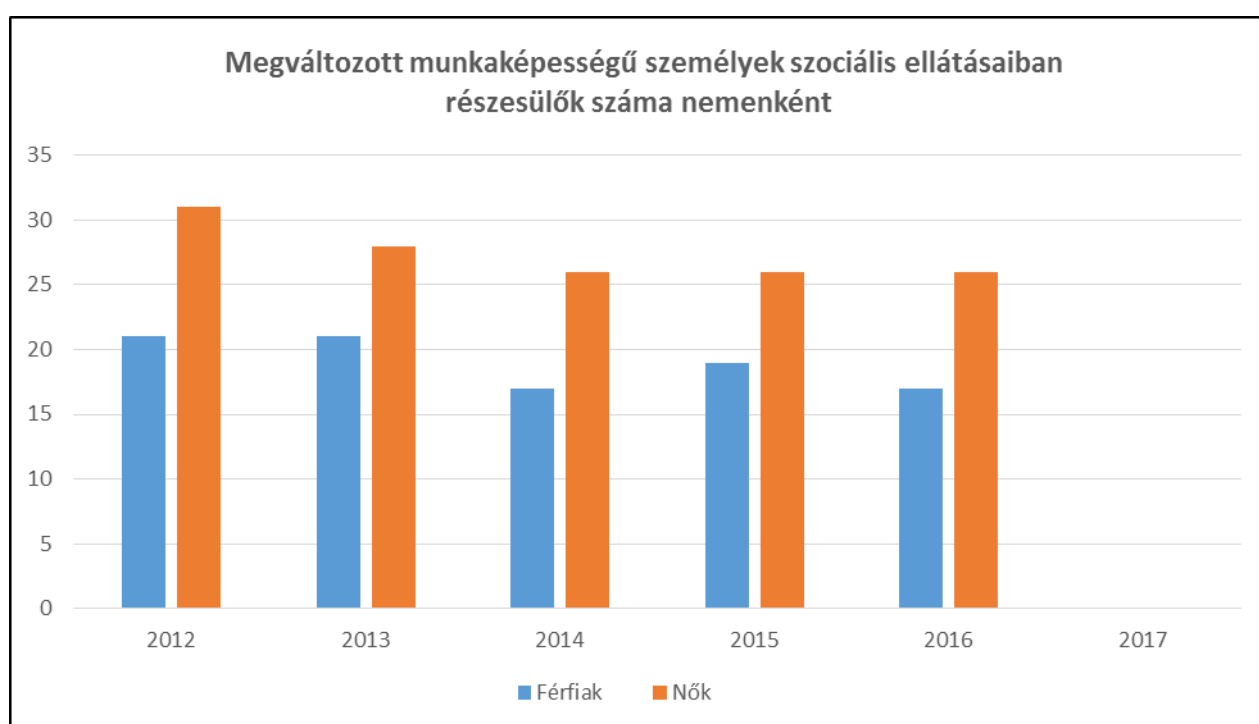
A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérlje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	21	31	52
2013	21	28	49
2014	17	26	43
2015	19	26	45
2016	17	26	43
2017			0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében - a felvételi eljárás során - köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet.

Fogyatékossgal élők hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. Akadálymentes

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe:

- magasabb összegű családi pótlék
- fogyatékosági támogatás
- vakok személyi járadéka
- rokkantsági járadék
- közgyógyellátás

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés célja, hogy a fogyatékkal élő embertársaink számára lehetővé tegye a szabad mozgást, tájékozódást, egy adott épület használatakor.

A középületeink nagy részének az épített környezet szempontjából akadálymentesítés, de a teljes akadálymentesítés - információs és kommunikációs akadálymentesítés - nem minden esetben megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettsége, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően az új beruházások és felújítások akadálymentesített környezet biztosításával történnek. A Farkas János Művelődési Ház szolgál helyszínül Leányváron a rendezvényeknek, programoknak. Az intézmény épülete akadálymentesített.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Leányváron nincs fogyatékosággal élő személyt alkalmazó munkahely.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Részben minden közösségi terünk akadálymentesen megközelíthető.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

nincs

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

nincsenek

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az esélyegyenlőség vizsgálata során a fogyatékkal élők helyzetére vonatkozó adatok hiányosak	Adatgyűjtés, meglévő adatbázisok frissítése
A középületek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott	Folyamatos akadálymentesítés a felújítandó házi orvosi rendelők tekintetében (ahol műszakilag megoldható)

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Leányvári Nagycsaládosok Egyesülete, Leányvári Német Nemzetiségi Kulturális Közhasznú Egyesület, Leányvári Judo SE. Működésüket az előzményekben részletezzük.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Leányváron a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, a helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az önkormányzat évente a költségvetési rendeletben meghatározottak szerint támogatja azok rendezvényeit.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség nincs adat

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége nincs adat

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége nincs adat

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában. nincs adat

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az adatgyűjtésben, helyzetelemzésben részt vett az önkormányzat polgármestere, dolgozója, óvónő, iskola, gyermekjóléti szolgálat dolgozója. A különböző célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására koncentrált az adatgyűjtés. Az elfogadott dokumentum bárki számára hozzáférhető lesz, mely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat megismerhetik, biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése is.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében megbeszélést tartunk a területen dolgozó szakemberek bevonásával.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megismerését és végrehajtását széles körű nyilvánosság biztosításával kívánjuk elérni. A település honlapján és nyomtatott formában az önkormányzat hivatali helyiségében bárki számára elérhető lesz, így lesz biztosított a végrehajtás ellenőrzése.

Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Célcsoport	Pályakezdők és 50 év feletti álláskereső magas száma	Tájékoztatás az elhelyezkedést támogató lehetőségekről.
	A szegénység oka a tartós munkanélküliség, a tartós munkanélküliek száma nem csökken	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Bursa Hungarica ösztöndíj továbbfolytatása. Nyári diákmunka program folytatása
Gyermekek	Óvodai tornaszoba hiánya, férőhelyek telítettsége.	Óvodai bővítés, férőhelyek növelése.
	Gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai között együttműködés erősítésre szorul.	Jelzőrendszer működésének erősítése, koordinálása.
	Alacsony a szabadidő eltöltésre alkalmas játszóterek és zöld terület aránya.	Akadálymentes parkok, játszóterek bővítése, felújítása.
	Az óvoda nyári időszakban történő bezárása több család számára jelent nehézséget gyermeke biztonságos elhelyezése tekintetében.	Igények felmérése és lehetőségek feltárása, hogy ebben az időszakban is legyen óvodai ellátás.
Idősek	A bűnelkövetők körében a legveszélyeztetettebb korosztály, a trükkös lopások, besurranásos bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá.	A rendőrségen keresztül folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás, a megelőzés fontosságára. Bűncselekmény elkövetésekor tájékoztatás a segítségnyújtás lehetőségéről.
	Házi jelzőrendszeres segítségnyújtás hiánya.	A szolgáltatás bevezetésének lehetőségeinek feltérképezés, a szolgáltatás bevezetése.
	Magas az egyedül élő idősek (elsősorban özvegyek, főként nők) aránya, akiknél fennáll az elmagányosodás veszélye.	Szenior közösségfejlesztés.

Nők	A nőket és főleg a kisgyermekes anyákat jobban érinti a munkaerőpiacra való visszatérés nehézsége.	Óvodai férőhelyek számának bővítése. Részmunkaidős foglalkoztatási forma bevezetése az önkormányzatnál és annak fenntartásában álló intézményeknél.
	Egészségfejlesztési-, szabadidős- és szűrő programokhoz való hozzáférés lehetősége szűkös.	Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős szűrő programokhoz való hozzáférés javítása.
Fogyatékkal élők	Az esélyegyenlőség vizsgálata során a fogyatékkal élők helyzetére vonatkozó adatok hiányosak.	Adatgyűjtés, meglévő adatbázisok frissítése.
	A középületek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott.	Folyamatos akadálymentesítés (ahol műszakilag megoldható).

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport		
	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Pályakezdők és 50 év feletti álláskeresők magas száma	Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Dorogi Kirendeltsége
	A szegénység oka a tartós munkanélküliség, a tartós munkanélküliek száma nem csökken	Leányvár Község Önkormányzata
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Leányvár Község Önkormányzata Dorog és Térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Gyermekek	Óvodai tornaszoba hiánya, férőhelyek telítettsége.	Leányvár Község Önkormányzata
	Gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai között együttműködés erősítésre szorul.	Leányvár Község Önkormányzata
	Alacsony a szabadidő eltöltésre alkalmas játszóterek és zöld terület aránya.	Leányvár Község Önkormányzata Dorog és Térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Védőnő Óvoda Általános Iskola
	Az óvoda nyári időszakban történő bezárása több család számára jelent nehézséget gyermeke biztonságos elhelyezése tekintetében.	Leányvár Község Önkormányzata Óvoda
Idősek	A bűnelkövetők körében a	Leányvár Község Önkormányzata

	legveszélyeztetettebb korosztály, a trükkös lopások, besurranásos bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá.	Farkas János Művelődési Ház
	Házi jelzőrendszeres segítségnyújtás hiánya.	Leányvár Község Önkormányzata
	Magas az egyedül élő idősök (elsősorban özvegyek, főként nők) aránya, akiknél fennáll az elmagányosodás veszélye.	Leányvár Község Önkormányzata Farkas János Művelődési Ház Dorogi Rendőrkapitányság
Nők	A nőket és főleg a kisgyermekes anyákat jobban érinti a munkaerőpiacra való visszatérés nehézsége.	Leányvár Község Önkormányzata Dorog és Térsége Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Egészségfejlesztési-, szabadidős- és szűrő programokhoz való hozzáférés lehetősége szűkös.	Leányvár Község Önkormányzata Farkas János Művelődési Ház Védőnő
Fogyatékkal élők	Az esélyegyenlőség vizsgálata során a fogyatékkal élők helyzetére vonatkozó adatok hiányosak	Leányvár Község Önkormányzata
	A középületek akadálymentesítése nem minden esetben megoldott	Leányvár Község Önkormányzata

Jövőképünk

Leányvár község önkormányzatának a település minden polgára egyaránt fontos. Célunk olyan feltételek megteremtése, mely lehetővé teszi a tartós munkanélküliség minimálisra csökkentését, ezzel segítve a szegénységben, mélyszegénységben élő családok helyzetének javulását. Kiemelendő területnek tartjuk a település népességmegtartó erejének növelését, az elvándorlások számának csökkentését és a gyermekszületések támogatását. Hangsúlyt fektetünk a településünk idős lakosainak segítésére, elmagányosodásának és elszegényesedésének megelőzésére. Elengedhetetlennek tartjuk a kisgyermekes családok támogatását, a nők – kiváltképp a gyermeküket egyedülállóként nevelő nők - társadalmi, munkaerőpiaci helyzetének, megítélésének támogatását. Célunk a fogyatékkal élőkre a jövőben nagyobb figyelmet fordítani és a közintézményeink akadálymentesítését – lehetőségekhez mérten – megvalósítani és a társadalmi felelősségvállalást erősíteni.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

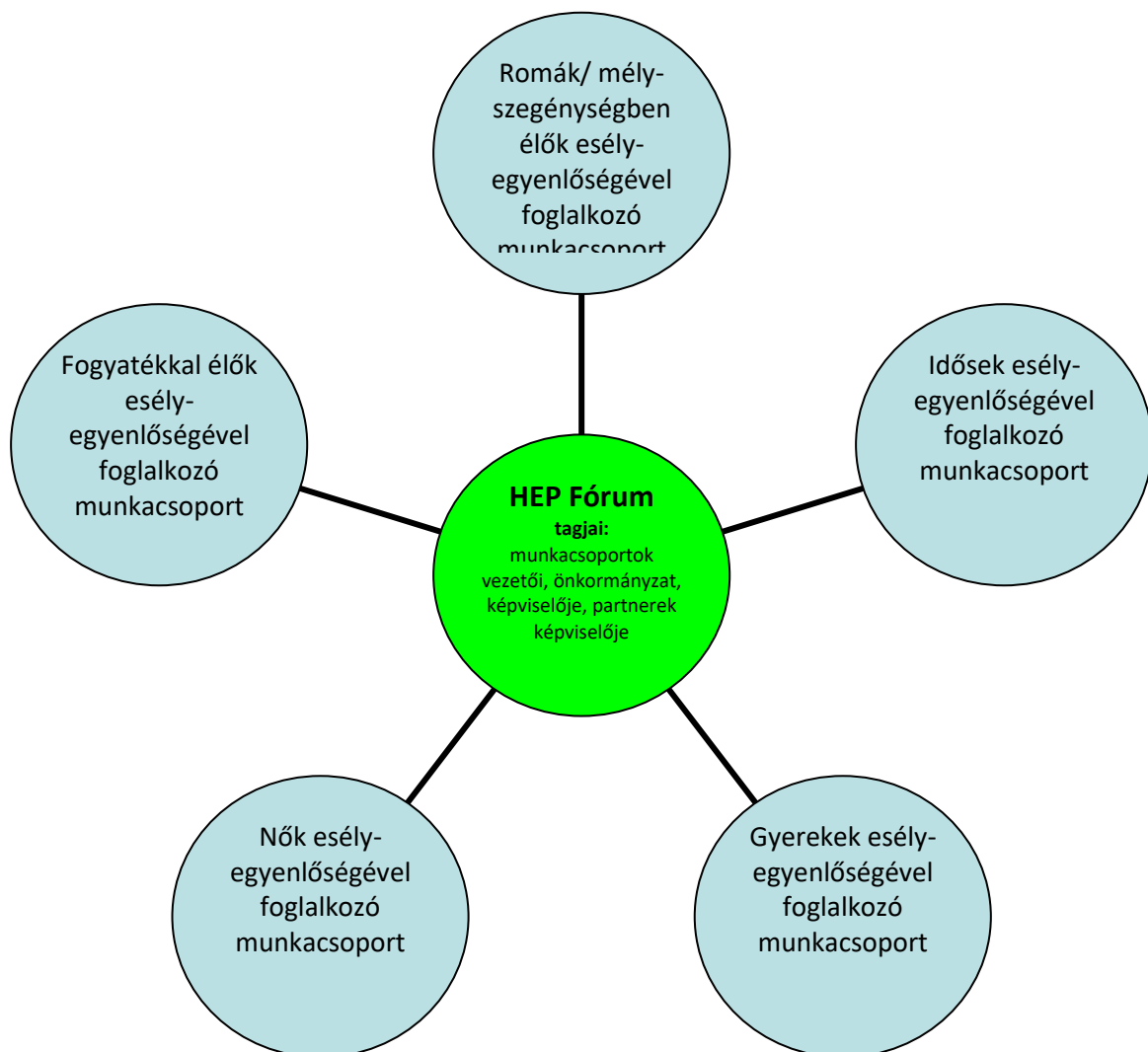
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Hanzelik Gábor felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőségével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Leányvár község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Leányvár község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A Leányvár Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

